ROMANIA

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL III, Nr. 10 OCTOMVRIE 1938

Inv. P.V. 773/83

R O M Â N I A

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
STR. WILSON 8, TEL. 4.64.60

PRIM-REDACTOR — *RADU BOUREANU*

C U P R I N S U L

VLADIMIR BUNEA — VÂNATUL ÎN ROMÂNIA

T. R. POPESCU — CERBUL

AL. BĂDĂUȚĂ — SENSUL TURISTIC AL VÂNĂTOAREI

EMANOIL BUCUȚA — CU PESCARII VÂNĂTORI ÎN BALTĂ

MIHAIL CSAKI — PESCUITUL PĂSTRĂVULUI ÎN LACUL ROȘU

VINTILĂ V. PARASCHIVESCU — CUM SE POATE CREIA O NOUĂ BOGĂȚIE NAȚIONALĂ

CRONICA TURISMULUI :

CURSA DE COASTĂ DE LA FELEAC — *O. G.*

MUNȚII FĂGĂRAȘULUI — *CAIUS JIGA*

EXCURSIILE — *AL. POPESCU-TELEGA*

INFORMAȚII

ABONAMENTE :

1000 LEI — INSTITUȚII DE STAT, JUDEȚE ȘI SOCIETĂȚI

500 „ — COMUNE ȘI PARTICULARI

CONT LA CEC Nr. 1257

COPERTA DUPĂ UN AFIȘ PREMIAT DE O. N. T. DE *MORARU*

DESENE INTERIOARE DE *RADU BOUREANU*

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

ANUL III, Nr. 10
OCTOMVRIE 1938

CĂPRIOR

Foto-O. N. T.

773/83

VÂNATUL IN ROMÂNIA

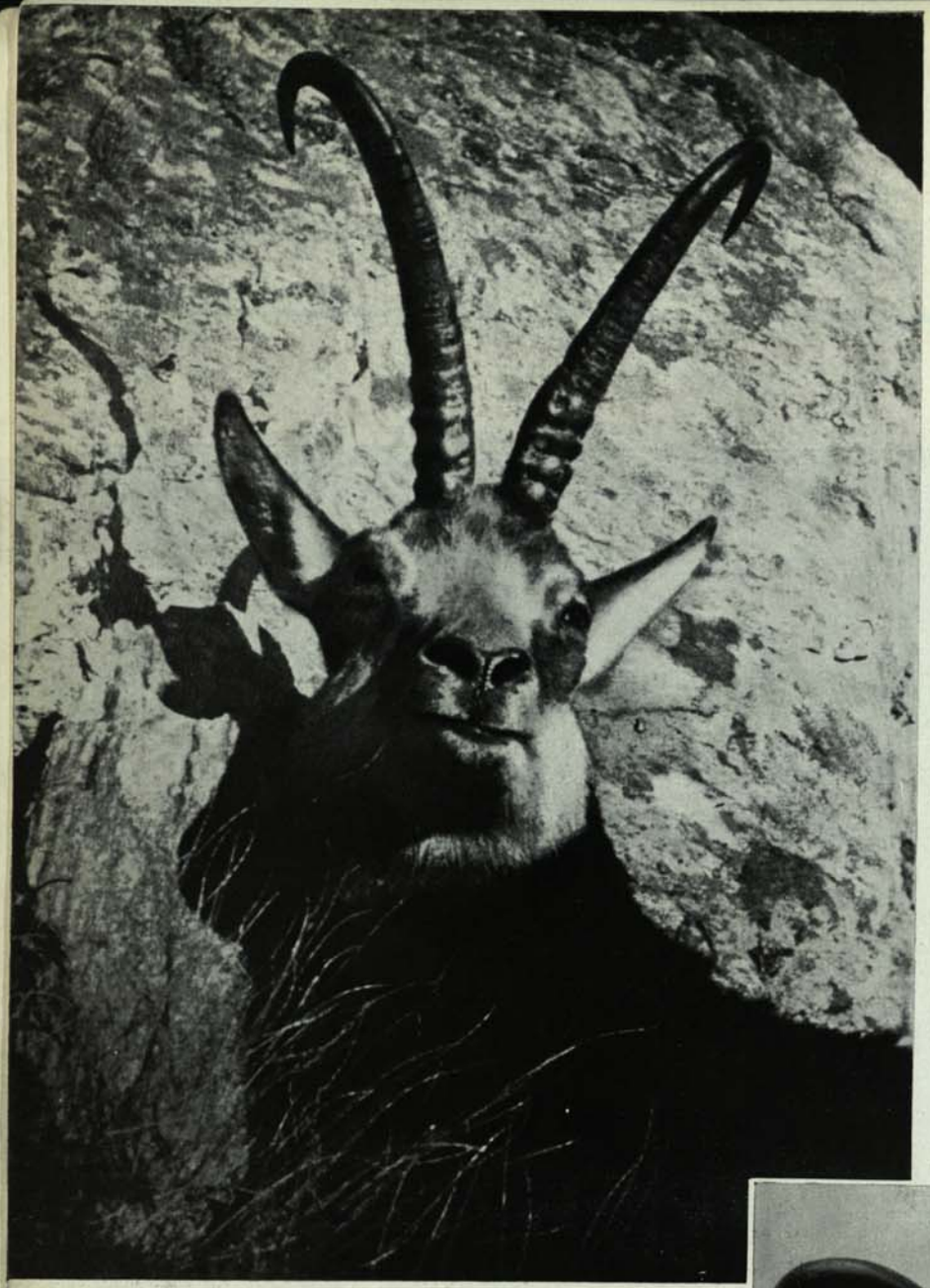

CAPRĂ NEAGRĂ

INTERESANT, pentru pasionații aventurii cinegetice — singurul rest de romantism sau bravadă medievală, în limitele vieții moderne —, vânatul, cu numeroasele lui specii, constitue un capitol de o indiscutabilă importanță, pentru turism în sine. Pentrucă noțiunea de turism, deși presupune, principial numai dragostea de natură, dusă până la consecințele ultime ale desfătării în aer curat și peisagiu alpestru, — suferă o deformare, în formă, a înțelesului. Lumea se angajează în rândurile drumeției numai cu anumite pretexte, cum de pildă ar fi: skiul, herborizarea, fotogarfia, vânătoarea etc...

E ușor de înțeles că farmecul evadărilor, al turismului, câștigă prin aceste preocupări. Ele sunt doar călăuza prielnică, dinamismul necesar, satisfăcând în acelaș timp și varietatea de fantezie și aplicație a omului.

Vânătoarea, din punctul de vedere amintit e

TROFEU DE CAPRĂ NEAGRĂ

Foto-O. N. T.

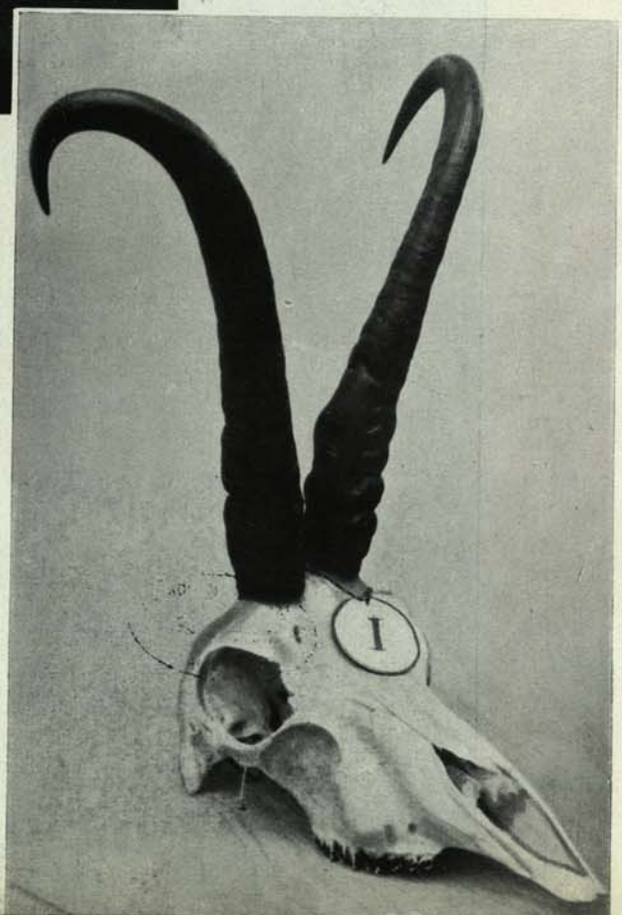

TROFEU DE CĂPRIOR

cel mai nobil pretext, cea mai fecundă, în euforii interioare și revelații, dintre preocupările de natură inductivă în turism.

Vor fi existând desigur și oameni cari n'au nevoe de un pretext pentru a se despărți de viața orășenească, măcar o zi la sfârșitul săptămânii, dar aceștia nu se întâlnesc la noi. Anglia, cu acel specific *week-end*, Franța cu castelele din provincie sau cu nouile parcuri, Germania cu exodurile duminicale ale tineretului, în pestrițele costume sportive, cu rucksacul și armonica la spinare — iată țările cele mai civilizate în continuă și tradițională campanie turistică.

Acolo, oamenii cunosc neprețuita odihnă a unei zile în aer liber, departe de rigorile civilizației, de prejudecățile și convenționalismul de fiecare clipă. Intoarcerea la natură, la peisagiu, e o abatere manifestantă dela ireversibila prefacere a formelor și a psihologiei colective. O întoarcere la codul etern al vieții, dela a cărui organizare au pornit și alcătuirile zămilsite de om.

In ale sale celebre „Confesiuni", Jean-Jacques Rousseau spunea: „*Dacă natura ne-a sortit să fim sănătoși, sunt aproape sigur că starea de meditație este o stare împotriva naturii și că omul care meditează este un animal depravat*".

Noi nu mergem chiar atât de departe, cu prescrierea atribut

BIBLIOTECA NATIONALA
PERIODICE
ROMANIA

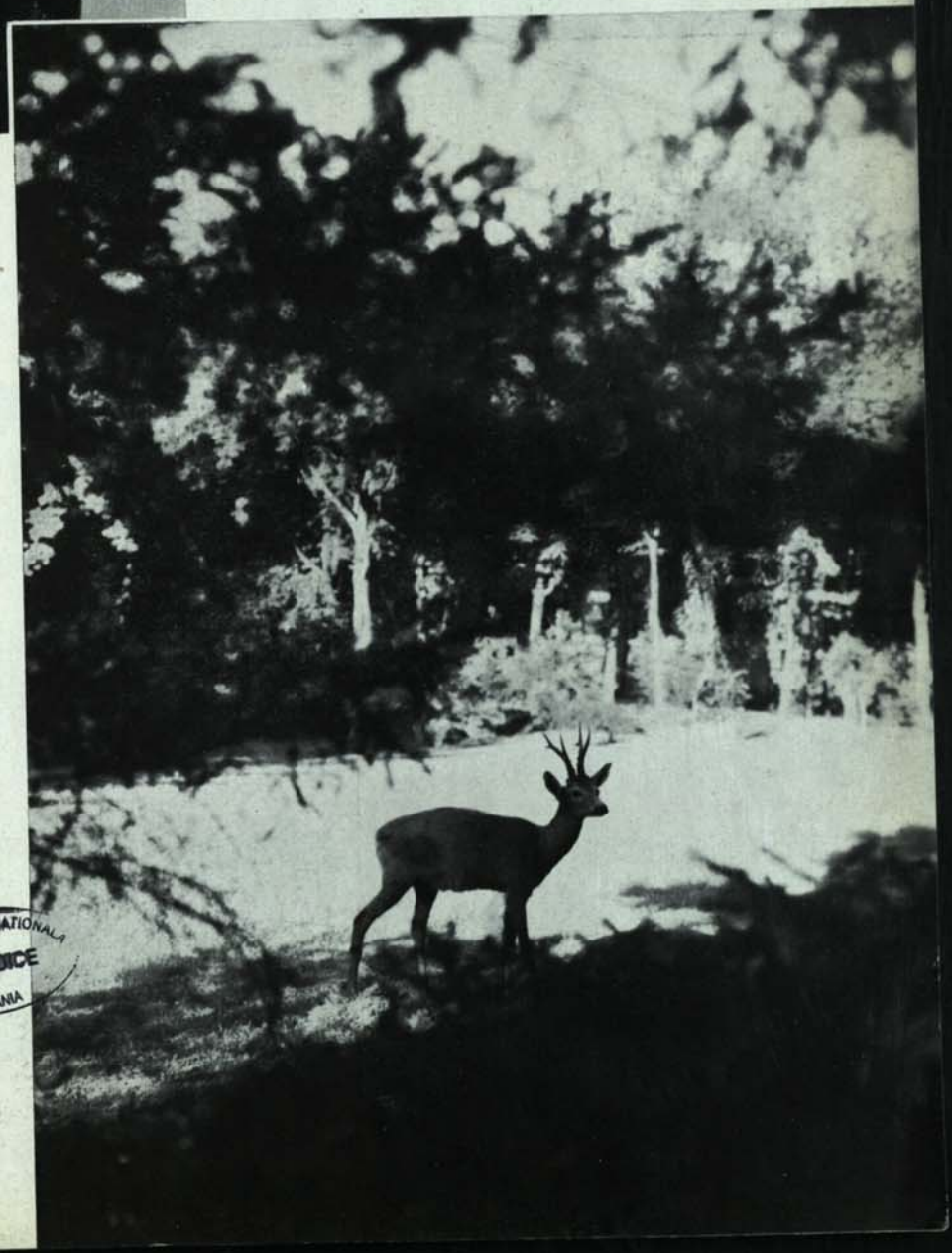

CĂPRIOR

Foto-O. N. T.

LYNX (RÂS)

Foto=O. N. T.

sufletului omenesc. Insă, ni se pare că autorul lui ,,Emil'', în nebuloasa și revoluționara lui viziune utopică are un grăunte de etern adevăr. Natura, cu legile ei fixe și imutabile, va fi totdeauna un corector al omului, dacă acesta n'a pierdut legătura cu geniul ei. Evident că senzaționalul epitet conferit de Rousseau omului care meditează e numai o figură de stil. In ,,*discursul asupra inegalității*'' — răspunsul la întrebarea Academiei din Dijon, Rousseau spune, cu aceiași intonație pompoasă: ,,*O. omule, iată istoria ta, așa cum am nădăjduit s'o citesc, — nu în cărțile oamenilor tăi însemnați care sunt mincinoși, ci în natură, care nu minte niciodată*''.

Emfaza lui Rousseau desigur că nu ne poate convinge, cu accentele ei grave. Insă, cuvintele sale, pot fi răstălmăcite, pentru noi, cu folos.

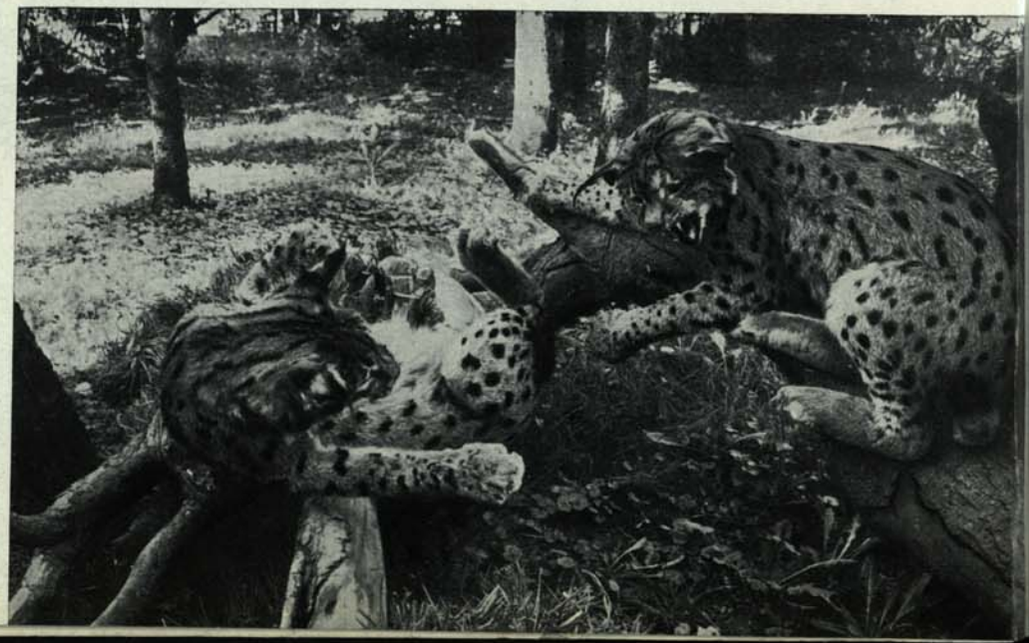

RÂȘI IN LUPTĂ

Foto=O. N. T.

VULPE

Foto-O. N. T.

Dar, să ne întoarcem la firul discuțiunii: spuneam că la noi turismul n'a devenit, prin sine, adică pentru plăcerea de a evada în natură, — un obiceiu, dacă nu o necesitate, așa cum în alte țări se poate constata. La noi e imperioasă nevoia pretextului. fie el sportul săniuței, al

VULPE LA PÂNDĂ

Foto-O. N. T.

NEVĂSTUICĂ

Foto-O. N. T.

skiului, al vânătoarei etc. Faptul nu ne poate mira prea mult, dacă vom cerceta în amănunțime pricinile.

Suntem o țară tânără, în forma de acum, și n'au trecut decât două decenii de când alcătuirea Statală s'a înfăptuit până la granițele sângelui românesc, până la hotarele etnice. Procesul de orășenizare, nu are decât două decenii, adică dela data întregirii noastre până azi. Orașele mai păstrează și azi, cele tinere, un vag aspect rural, iar grădinile cu pajiști și arbori abia

JDER

Foto-O. N. T.

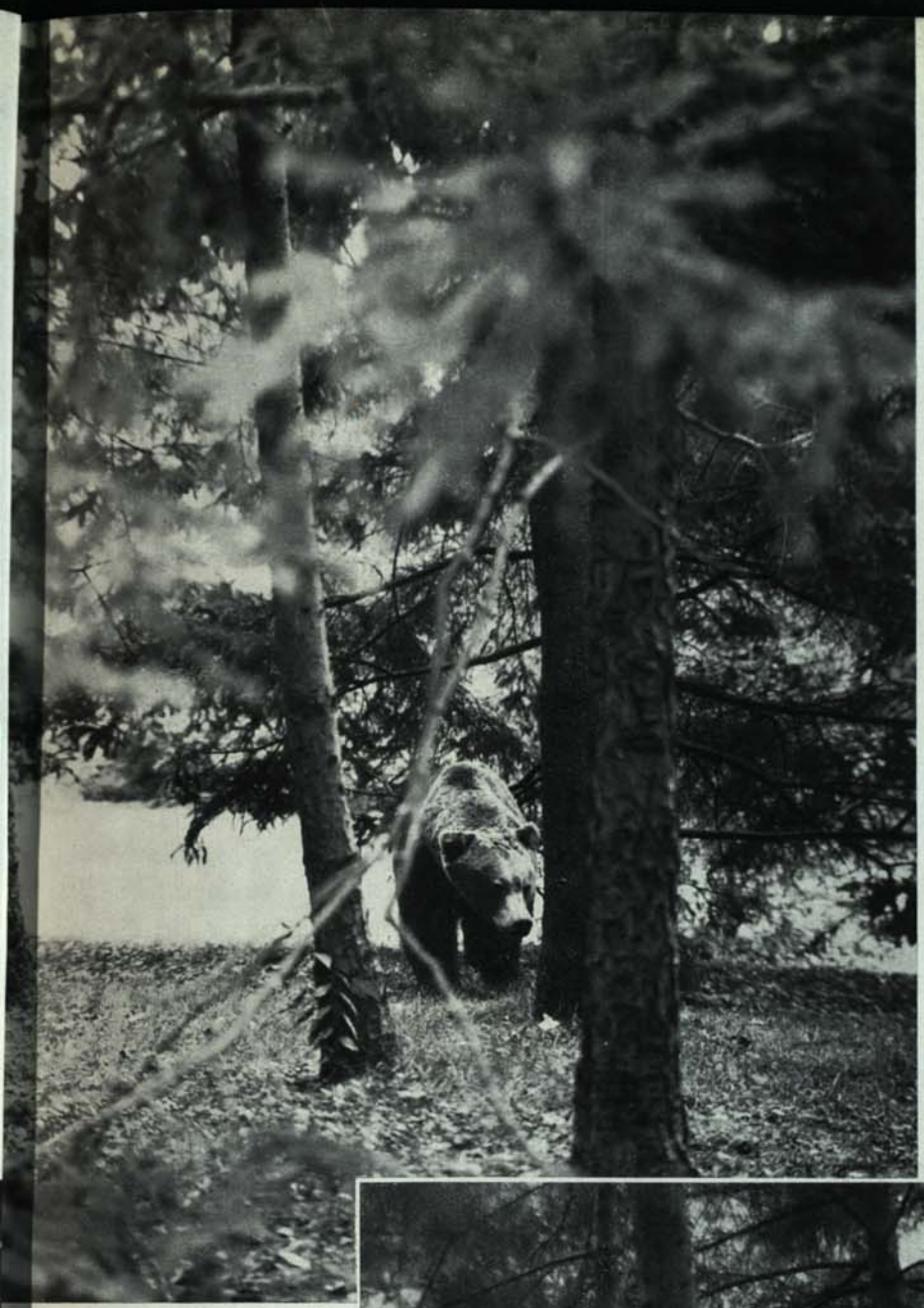

URS CARPATIC

Foto-O. N. T

acum încep să dispară, ca să facă loc construcțiilor noui, vadurilor comerciale, centrelor industriale.

Până acum, vasăzică, nu se putea vorbi de o necesitate strictă a întoarcerii la natură, deoarece omul nu păşise dincolo de cadrele ei, în viața tumuloasă și stearpă a orașului.

De aci înainte trebue să înceapă ofensiva. In Anglia, Franța și Germania există de secole o viață orășenească majoră. La început și în țările acestea cu o civi-

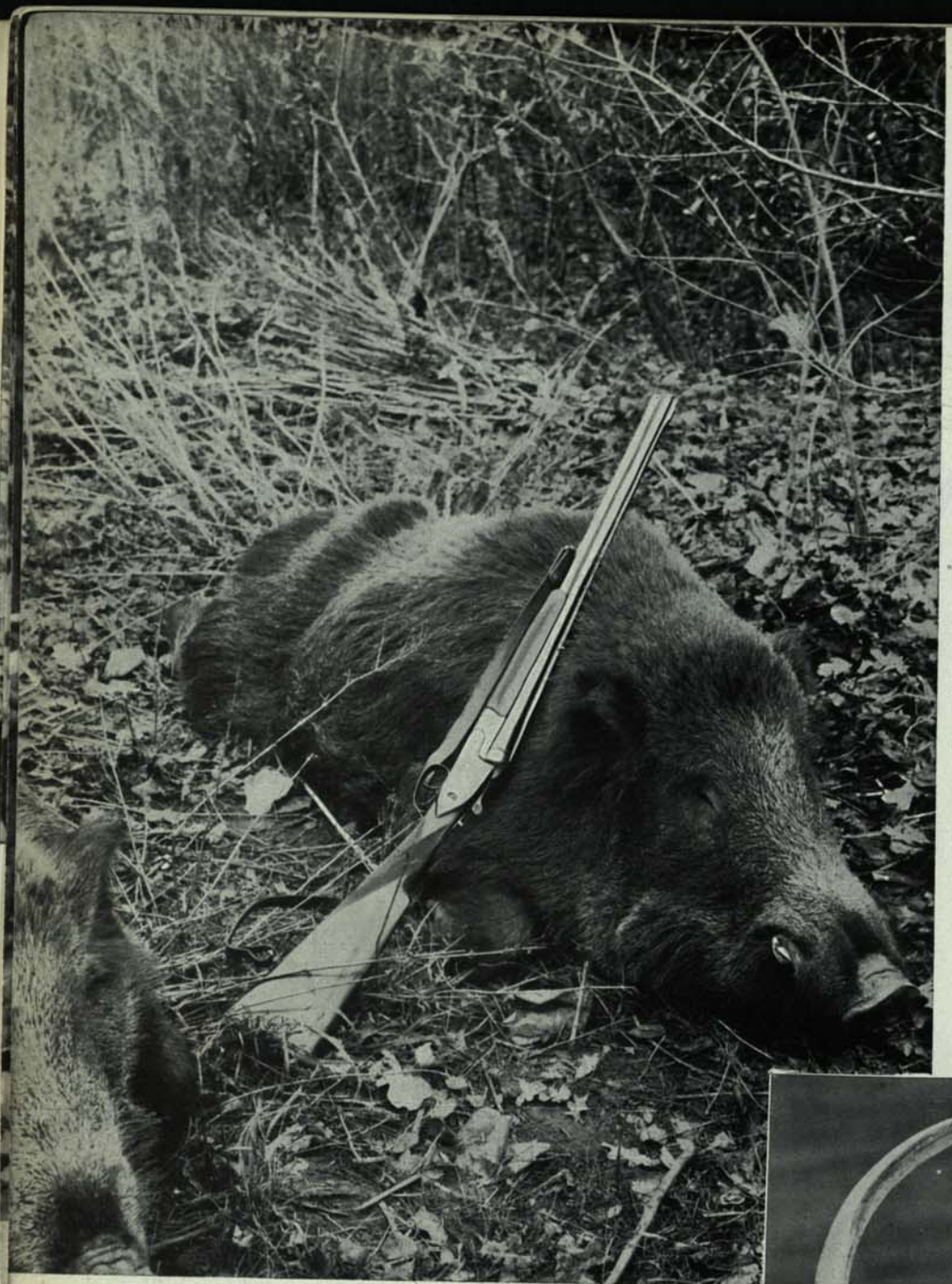

MISTREȚ DOBORÂT

Foto=O. N. T.

lizație ce ne depășește cu tradițiile ei — va fi fost nevoe de pretexte pentru a scoate lumea orașelor, în special, la viața nealterată a cadrului primordial, pentru a forma ceeace se chiamă o mișcare turistică.

După o paranteză destul de lungă, revenim la vânatul din România

Bogăția faunei sălbatece, pe pământul nostru, dela Deltă și hățișurile de sălcii ale Dunării până în munții Maramureșului, — e miraculoasă. Câmpia și dealul, înălțimile acoperite cu iarbă și cele drepte cu vegetația foioaselor și a coniferelor, — găzduesc, toate, felurite specii de viețuitoare. O hartă a faunei sălbatece din România e dovada peremtorie a varietății vânatului, a armonizării lui după armonia arhitecturală a solului. Viața și

COLȚI DE MISTREȚ MARE

Foto = Weiss

desvoltarea lor e în funcție de condițiunile oferite de acest sol.

Iată, în genere, o enumerație a speciilor de vânat din România, cu regiunile respective;

Incepem cu vânatul mare sau „vânatul cu păr" — în vocabularul consacrat:

Cerbul (cervus elephus) — trăește în Carpații meridionali și orientali, în regiunile marcante, prin densitatea vânatului sunt socotite: Bucovina, Maramureș, Mureș Ciuc. In Dâmbovița, Prahova, Hațeg și Banat vânatul e cu mult mai redus. *Capra neagră* (Rupicapra) se găsește în mare număr în regiunile alpine; Masivul Retezat, Parâng și Lotru din Hațeg, apoi în masivul Făgărașului și Bucegi.

Căprioara (Copreolus) e răspândită în regiunea deluroasă și muntoasă din Masivul Transilvaniei (Munții Apuseni, în special). E tot atât de numeroasă în masivele păduroase ale Dobrogei și Basarabiei de Nord, precum și în Câmpia Banatului.

Cerbul lopătar (Cervus dama) e o specie colonizată, care a dat frumoase rezultate, în parcurile din Banat (Căpâlnaș), Bihor (Balc), Prahova (Florești) și parcul Statului din Șarlota. Liber se găsește la Socodor în jud. Arad.

Tot colonizat e și *muflonul* (Ouis musimon), în centrele munților, Retezatul, unde e liber, și Bihor (parcul Pincas).

Ursul (Ursul arctos alpinus) se întâlnește în toate masivele păduroase ale munților și ale colinelor de mare altitudine, populând în special regiunile: Trei Scaune, Putna, Mureș și

Foto-O. N. T.

INTÂLNIRE CU MISTREȚUL

COCOȘ DE MUNTE

Foto: O. N. T.

Munții Bucovinei. E numeros în Carpații Orientali, în Apuseni și Maramureș. Pentru vânarea ursului, mulți străini ne-au vizitat din vechime țara.

Mistrețul (Sus scrofa) are preferința aceluiaș teren: regiunea muntoasă și aceea a colinelor, din șirul Carpaților, din Apuseni, podișul Moldovei, al Basarabiei și Bucovinei. Coboară

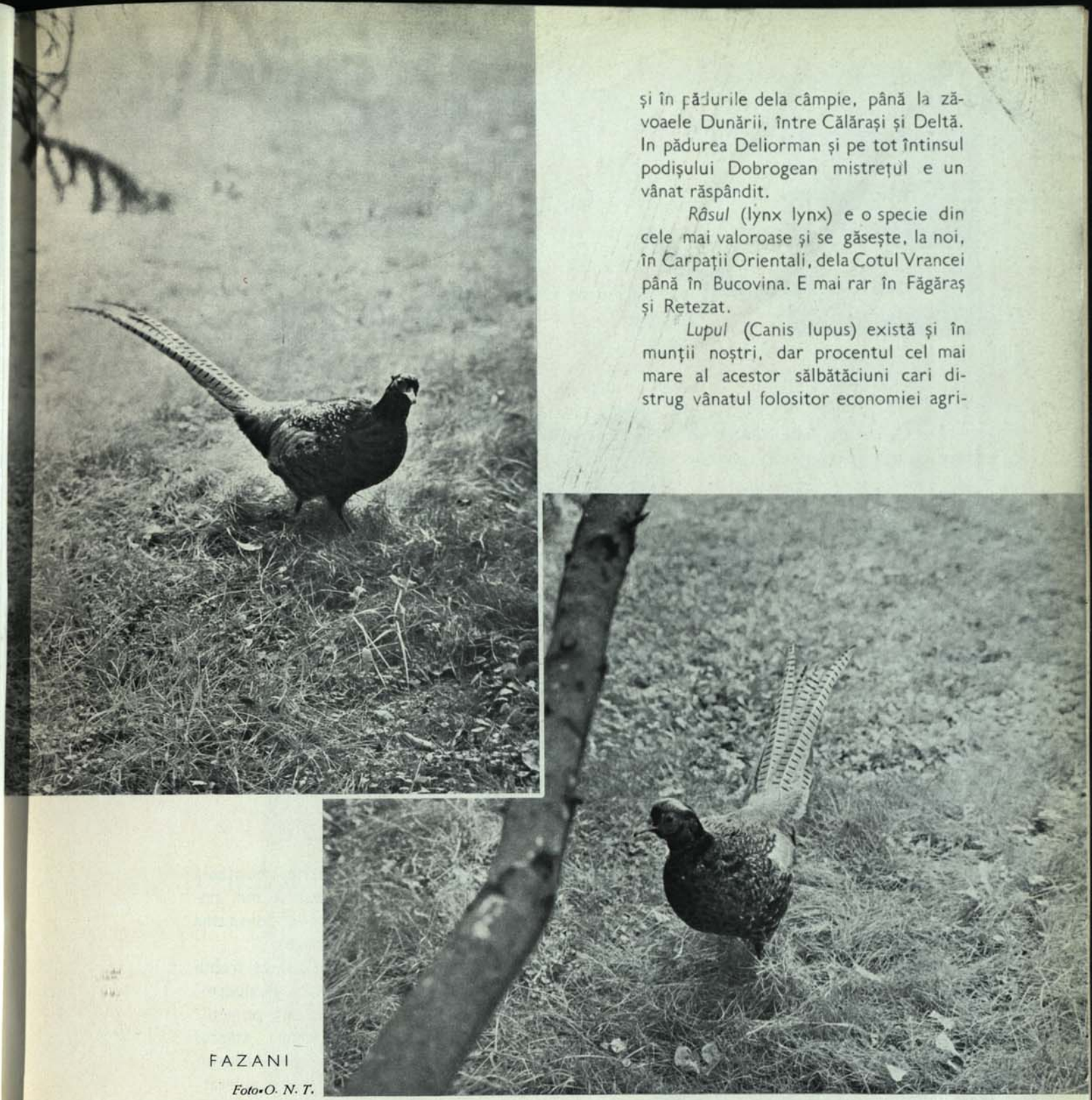

FAZANI

Foto-O. N. T.

și în pădurile dela câmpie, până la zăvoaele Dunării, între Călărași și Deltă. In pădurea Deliorman și pe tot întinsul podișului Dobrogean mistrețul e un vânat răspândit.

Râsul (lynx lynx) e o specie din cele mai valoroase și se găsește, la noi, în Carpații Orientali, dela Cotul Vrancei până în Bucovina. E mai rar în Făgăraș și Retezat.

Lupul (Canis lupus) există și în munții noștri, dar procentul cel mai mare al acestor sălbătăciuni cari distrug vânatul folositor economiei agricole ne vine din stepele ucrainiene. El populează întreaga țară, având centre de expansiune zăvoaele Dunării, Nistrul, Siretul și Prutul.

Vulpea (Canis vulpes) e vânatul răspândit pe tot întinsul țării. Există două specii de vulpii: *vulpes vulpes melanogaster*, care e specia din Basarabia și Dobrogea și *vulpes vupes crucigera* cunoscută sub numele de *vulpea roșie* întâlnită în Transilvania, în regiunea colinelor, în special pe Valea Târnavelor.

Pisica sălbatecă (Felis silvestris) se găsește mai densă, în bălțile Dunării și Deltă, precum și în toate masivele pădu roase din țară.

Foto-O. N. T.

Vidra (lutra *lutra*) trăește în special în Delta Dunării, și în bălți. In regiunea muntoasă e bine cunoscută, pentru pagubele produse în apele cu păstrăvi. Cel mai dens și mai popular vânat al țării este *epurele* (lepus europaes transsylvanicus). Regiunile unde densitatea epurelui e proverbială. sunt; Bărăganul, Banatul, Crișana, Basarabia și Dobrogea.

Acesta este vânatul cel mai de seamă al țării noastre. Pentru vânatul înaripat va trebui să pornim dela Deltă, patria celei mai felurite și bogate avifaune din Europa. Delta găzduește, după o statistică de acum 2—3 ani, nu mai puțin de 286 specii diferite, între care vom pomeni: Pelicanul, rața sălbatecă mare, gâsca mare, lebăda, stârcul alb mare (Egretta alba), lopătarul, corcodelul mare, sitarul, becațina, pescărușul mare, ciovlica de mare, ploierul gulerat, prundașul, lupul de mare, lupul de mare hrăpăreț (Stereororius stercororius parasiticus) — etc...

Dacă România n'ar avea decât vânatul de apă, reputația cinegetică i-ar fi totuși destul de larg justificată.

Cea mai mare bogăție de vânat de apă o cuprinde Delta Dunării, Vânătorul petrece o vreme de neuitat prin acele locuri. Delta este iubită pentru marile ei bogății și pentru vânatul ce-l ascunde în dosul luxuriantei vegetații și în apele sale.

Totul este calm și tăcut ca într'un început de lume. Nesfârșitele păduri de sălcii, de papură și trestii și alte plante aquatice, închiagă ascunzișuri de nepătruns și închinzând lumi de taine.

In acest tărâm fermecat trăiește tot poporul acela cu aripi, care se nutrește cu peștii apelor.

Varietăți de rațe mergând până la rața polară; Becaține, găinuși de apă, cârduri de gâște, Flaminii (Flamingo) cu gâtul lung, picioroange și puf trandafirii, și aripi roșii, cari vin numai la noi, din străvechiul lor leagăn de pe Nil, aci la gurile de apă galbene ale Dunării, dealungul și dealatul Deltei paradisul păsărilor.

Oficiul Național de turism, a ridicat în Deltă și anume, la Vâlcov, un hotel care să adăpostească, turiștii și vânătorii din țară și de peste hotare, atrași de fabulosul popor cinegetic,

DROPII
PE BĂRĂGAN

Foto-O. N. T.

PELICANI (BABIȚE)

Foto-O. N. T.

care populează uriașele întinderi de ape și păduri caracteristice marilor delte. La Ilgani și în Insula Lupilor stau la dispoziția vânătorilor cabanele moderne, construite de O.N.T. Aceste puncte ale civilizației și refugii pentru trudnica încercare a vânătorului, înseamnă doar începutul unei ere de asemenea construiri în Deltă.

Servicii regulate de vapoare, asigură legătura între Galați și centrele principale din Deltă, până la Vâlcov și Sulina.

De acolo, se poate pătrunde în Deltă, în regiunile unde vânatul este ocrotit de păduri de sălcii, de perdele de stuf pe lungimi de desfășurați kilometri, cu lotci pescărești și bărci cu

PELICAN ȘI EGRETE

Foto-O. N. T.

CERB (CERVUS ELEPHUS)

TROFEU DE CERVUS ELEPHUS

TROFEU
DE CERB LOPĂTAR

Foto: O. N. T.

motor, îngăduind înaintarea pe nenumăratele canale cari despart brațele fluviului. (Oficiul local de turism, poate da toate lămuririle).

Totuși vom semnala câteva persoane cari fără să se bucure de vreo calitate oficială, au înlesnit turismul în Deltă, și pot fi de un real folos, celor ce vor să vâneze în Deltă. Aceștia sunt:

D-nii Ion Pâslaru, pontonier al Serviciului Hidraulic la Vâlcov, N. Parparias, comerciant la Sulina, I. Mihalcea, agent sanitar la Sulina; Frații Vasiliu, cherhanagii la Ciamurlia; Marcov, pescar la Ciamurlia-veche; I. Larie, brigadier silvic, la Rossetti, Frații Savenco, pescari la Sf. Gheorghe.

VLADIMIR BUNEA

CERBI LOPĂTARI

Foto-O. N. T.

CERBUL

(CERVUS ELAPHUS)

SUVERANUL pădurilor noastre muntoase este fără îndoială *Cerbul*. El este urmaşul cerbului gigantic (cervus megaceros) ce trăia la noi în diluvial).

Muzeul nostru de vânătoare din Parcul Carol, Bucureşti, posedă un exemplar de coarne imposante, cari pot avea o vechime de peste 200000 ani, găsite în albia fluviului Bârlad (donaţia autorului acestui articol).

O vânătoare de cerbi în Carpaţi este un ideal vânătoresc mult râvnit.

Efectivul ţării noastre este azi încă foarte considerabil repartizat asupra regiunilor din Maramureş, Bucovina şi Transilvania, remarcându-se munţii din Vişeul, Ghiurghiu, Hargita, Călimanu, pădurile din partea Cibinului, Sebeşului şi Cugirului.

Legea de vânătoare permite împuşcarea cerbului din 15 August până la 1 Novemvrie, începând deci dela epoca, când este tare în soiu.

Toiul mugetului, timpul înfierbentării, cade în intervalul dintre 24—30 Septemvrie, cu prelungire până în Octomvrie, pentru vânătorul de munte însemnând o bucurie profundă.

Mugetul cerbilor exaltaţi, boncăne departe peste văi şi munţi prin liniştea nopţii, scăldată în lumina lunii, când prin locuri ascunse, ca din basme, se caută rivalii, pentru a da lupte crâncene pentru cucerirea şi păstrarea haremului de ciute. Aburi nouroşi ies din gura şi nările deschise ale cerbilor potrivnici cari se bat în capete.

Departe se aude sgomotul coarnelor ce bat laolaltă, alungând în fine cel mai tare „cerbul locului" pe îndrăzneţul „Codan" care a cutezat să-i facă concurenţă.

Dar uneori într'o luptă crâncenă groaznică, coarnele lor se înoadă atât de mult, de nu le mai pot desface, când sleiţi de moarte, sfârşesc pe teren, murind, jertfă instinctului geloziei de a cuceri şi de a păstra.

Atunci ceilalţi codani se bucură pe neaşteptate de ciutele cari au stat tot timpul nepăsătoare.

Vânătoarea cerbilor este mai atrăgătoare şi mai cu succes chiar în acest timp al mugetului, când ei însuşi îşi trădează locul unde se află. Vânătorul observând şi cautând întotdeauna vântul prielnic care vine dela vânat, încearcă a se apropia pe distanţă, potrivită pentru o bună ochire. Dar de multe ori, terenul nu îngădue apropierea, din cauza ciutelor, cari veghează cu cea mai mare atenţie. In pădure deasă o apropiere este mai uşoară, dar găsirea cerbului mai anevoioasă, ciutele fiind acoperite şi ele de pădurea şi vegetaţia înaltă, iar vântul rotind, trădează prea uşor prezenţa omului.

In astfel de cazuri vânătorul recurge la folosirea instrumentelor speciale pentru înşelarea cerbilor, cornul de bou sau scoica „Triton" imitându-i-se glasul. Dar acest lucru nu este prea uşor. Mugetul artificial este o muzică frumoasă, dar grea de învăţat.

Cunoaştem placa de gramofon a decedatului conte german Muenster, maestrul mugetului imitat, care şi-a făcut o aureolă prin colecţionarea experienţelor sale şi a altora, cari au studiat expresiunea vocei cerbului în timpul înfierbântării. Această placă de valoare incontestabilă, redă exact singuratele faze ale boncănitului, în deosebi chemarea la luptă, plină de putere agresivă şi ură, este admirabil refăcută. Deasemenea avertismentul ciutelor şi oftatul lor amoros, plin de dorinţă nevoalată.

Cele mai multe faze ale mugetului se pot totuşi imita, dar potrivirea momentului oportun, nimerind chiar acele clipe de sentiment ale cerbului, care stând lângă ciute prin instinctul lui puternic desvoltat, deosibeşte un cerbuleţ, ţepuşor sau furcar, colţan mai mijlociu sau bătrân, asta o pot numai câţiva puţin aleşi.

Aceşti adevăraţi maeştri ai mugetului, se pot apropia de cerb chiar în ropotul crengilor, boncănind la interval potrivit, întrucât nu-l aşteaptă să vină el în gura armei, atras ca prin un magnet puternic. Unii încearcă să protejeze apropierea lor şi mai mult, prin ungerea tălpilor bocancilor cu un amestec mirosind tare a cerb înfierbântat.

Odată, în revirul meu din Secuime, am rănit grav un cerb tare, trăgând cu arma Schoenau prin lunetă, udată de ninsoare, (deşi era numai către sfârşitul lunii Septemvrie), Cerbul a stat la o distanţă de cca. 150 paşi şi a semnalat lovirea lui, dând cu vehemenţă cu ambele copite de înapoi, pornind apoi în fugă nebună. In acel moment critic, camaradul meu Dr. I. St. stând la doi paşi lângă mine, un mânuitor perfect al scoicii, mugea puternic de atac. Cerbul voinic se oprea brusc, ascultând cu capul ridicat, căutând adversarul. Un al doilea glonţ a nimerit perfect în omoplat. Cu ultima sa putere, cerbul a luat acum direct în jos, spre noi, deci în direcţie opusă celei de mai înainte, şi trecând apa, a căzut mort înaintea picioarelor noastre.

Nici azi nu ne putem răspunde fără îndoială, dacă acest gest a fost o încercare de atacare cu ultima energie a rivalului presupus, sau numai o întâmplare, cerbul rănit căutând izvorul din vale? Faptul că a trecut pârâul pare a dovedi prima ipoteză.

Un cerb lovit în inimă nu cade totuşi imediat. De multe ori parcurge distanţa până la 50—80 de paşi în sărituri convulsive, până ce-şi pierde viaţa.

Glonţul trecând prin os sau plămâni, cerbul se ridică după câteva minute, moare însă mai târziu, chinuind.

Pălit în regiunea cervicală, cerbul cade imediat.

Deasemenea, cade fulgerător, când este atins în marginea coloanei vertebrală, se scoală însă după scurt timp şi o ia la sănătoasă. Vânătorul bun nu hazardează. El nu dă drumul glonţului, până nu este sigur de el. Un cerb rănit e ca şi mort şi vânătorul nu mai are dreptul să tragă în altul în plus, peste numărul ce-i-a fost aprobat de către Minister. Observând gestul vânatului după şoc, după semnul de reacţiune ce dă, se poate bănui locul loviriı. Dacă sângerează, după culoarea sângelui, după bucăţi de os sau carne, găsite risipite, vânătorul îşi poate face o părere.

Un al doilea glonţ, dacă este posibil, să nu fie cruţat şi bine tras. Astfel se înlătură pierderea vânatului, pe lângă o îndoială penibilă, remuşcări, eliminându-se urmărirea adeseori foarte anevoioasă în regiunile păduroase ale Carpaţilor.

Urmărirea aceasta, în tot cazul, nu se face îndată, după ce cerbul a scăpat din vederea ochilor. Lăsat în pace nu fuge departe şi se lasă jos, sângerând mereu, până îşi găseşte

RB 938

moartea. Gonit, fuge cu ultima energie pe distanţă mare, urmărirea lui devenind posibilă numai cu câini de specialitate, fie limieri Hanoverani, sau baset sau chiar copoi, purtaţi de curea.

Pe cât e de mic, basetul dă dovadă de un curaj nemaipomenit ţinând cerbul, ursul sau mistreţul în loc, lătrând mereu cu furie către vânatul, care abea îl ia în seamă. Un vânător care se respectă, ţine să aibă şi un câine pentru găsirea vânatului rănit şi nu aşteaptă să i-se impună aceasta prin lege.

Vânătorul să folosească în Carpaţi muniţie ce pătrunde uşor şi adânc în corpul vânatului, trecând prin el, şi lăsând sânge mult. Altfel, urmărirea pe distanţă mai mare în regiunea bine împădurită, devine anevoioasă, câinele chiar de calitate mare pierzând urma, când aceasta se încrucişează cu altele poate şi mai proaspete, tot de cerbi.

Valoarea trofeului principal, coarnele, se măsoară după puncte ,,Nadler" formulă ce consideră dimensiunea în centimetri, greutatea numărul şi frumuseţea razelor şi a coroanei, coloarea generală şi a vârfurilor, perlajul şi distanţa între vârfuri.

Formula ,,Carpatină" nu s'a dovedit în stare de a o înlocui pe cea veche, deosebindu-se de ,,Nadler" în deosebi prin aceea, că elimineză cu desăvârşire greutatea, fiind variabilă dând mai multă atenţie diametrului şi lungimei fiecărei raze în parte, esteticei şi simetriei aspectului ce oferă.

In fiecare an, semnalează organul U.G.V.R. ,,Revista Vânătorilor" şi ,,Carpaţii", ,,Der deutsche Jaeger", ,,Wild und Hund" şi altele despre coarnele capitale dobândite la vânătorile de toamnă în România, notând datele impunătoare ale clasificării, stârnind admiraţie şi invidie.

Până în anul 1937 trofeul mondial de cerbi aparţinea României. Coarnele dobândite de Dr. Kosch în munţii Căliman din Transilvania enumerând 218 puncte ,,Nadler". La expoziţia internaţională de vânătoare din Berlin aceste coarne au fost clasificate (230,1 Nadler) prin aceaşi refăcută formulă în rândul al 2-lea, întrecute fiind numai de un corn de cerb din Cehoslovacia cu abea câteva puncte. Totuşi noi conducem şi mai departe considerându-se şirul lung din catalogul expoziţiei al coarnelor capitale, enumerând peste 200 puncte, aparţinând în cea mai mare parte Carpaţilor noştri, dobândite în vremea de după războiu.

Cel ce nu este în curent cu fenomenul formării coarnelor este surprins, când află, că întreaga falnică podoabă a coarnelor cade în fiecare an dela osul frontal de sub rosetă, în urma unui proces necrotic. Aceasta cu începere din luna Februarie şi Martie, crescând apoi din nou în timp de aproape 3 luni. Materia nouă, din care se compun coarnele se desvoltă repede sub ,,Mâzga" poroasă, căpătând în lunie forma lor definitivă.

De regulă depune o bază mai tare şi o ramificaţie mai mult, până ce, cu bătrâneţea, razele devin tot mai scurte şi mai puţine, dar cilindru trunchiului tot mai gros. Coarnele au intrat atunci în epoca degenerării. Aceasta poate să fie accelerată atunci, când proporţia între numărul cerbilor şi al ciutelor este prea mare, fiind prea multe ciute, sau dacă lipseşte posibilitatea pribegiei, prăsirea având loc fără improspetarea sângelui, dacă lipseşte hrana suficientă.

Mai are influenţă asupra devsoltării coarnelor şi compoziţia terenului dacă este de lut sau calcar promovând formarea oaselor. Este cunoscută experienţa făcută pe terenul ,,Schneeberg" din Germania prin nutrire sistematică cu ,,Sesam" ce a dat ca rezultat coarne extrem de tari, dovedindu-se astfel în mod practic influenţa substanţelor chimice potrivite pentru creşterea coarnelor.

Interesant mai este şi faptul, că un cerb rănit pe o parte a glandelor sexuale, în timpul creşterii coarnelor, când sunt încă moi, produce în acel an un corn anormal, pe partea opusă. Aceasta am putut-o constata în munţii Ghiurghiului. Impuşcând Prinţul Fbg, un cerb cu un corn foarte desvoltat în partea stângă şi în formă de corn de berbec pe partea cealaltă.

Trofeul secundar sunt cei doi dinţi numiţi ,,Molari" (grandel) depe colţul fălcii din sus, admirabil moarate, ce slujesc vânatului rumegător la frecarea şi strivirea hranei. Moda de a purta astfel de molari ca podoabă este străveche, găsindu-se în mormite de o vechime de peste 2000 de ani. Carnea cerbilor este delicioasă. Mai ales muşchii. Pielea se foloseşte de tăbăcari, pentru diverse articole.

Ciutele sunt cruţate. Producerea anuală în luna Maiu şi Iunie este de 1—2 iezi, după ce a purtat sarcina aproape 40 săptămâni.

Un ied de cerb, găsit în acest an sub crengile unui molift, în apropierea cabanei mele din J. a fost crescut cu biberonul şi este atât de blând, încât vine în casă, suie treptele, ascultă chemarea, îndemnul de apropiere, dar îi place şi frunza tânără de pomi fructiferi, ţinând de altfel prietenie bună cu basetul meu, care nu-i face nimic.

Goana prin câini şi împuşcarea cu alice sunt interzise.

Vânătoarea lor este restrânsă la un număr relativ mic, şi numai după aprobarea prin Ministerul Domenilor, Serviciul Vânătoarei. Prin abnegaţia arendaşilor conştienţi de datoria ocrotirii, s'a făcut mult pentru înmulţirea şi întărirea cerbilor, azi cei mai puternici din toată Europa.

Dar şi hegemonia vânătorească generală în tot cazul aparţine României, care la Expoziţia internaţională din 1937 dela Berlin, a câştigat cele mai multe şi mai valoroase premii.

La acest rezultat formidabil s'a putut ajunge, numai prin organizarea şi supunerea vânătoarei sub legea modernă ce avem şi aplicarea ei de către organele judecătoreşti şi administrative. Vânătorii din România, grupaţi în jurul Uniunii generale a Vânătorilor din ţară, găsind toţi îndeletnicirea în executarea acestui sport în cadrul legii şi bunului simţ, ce-i pătrunde pentru ocrotirea vânatului şi vânătoarea raţională.

Exemplul strălucit îl oferă cel mai nobil vânător al Ţării Româneşti, preşedintele de onoare al UGVR, Majestatea Sa Regele Carol II.

T. R. POPESCU

SENSUL TURISTIC AL VÂNĂTOAREI

PE MARGINEA VÂNĂTORILOR REGALE

DACĂ pentru drumeţul contemporan, vânătoarea nu este decât un simplu auxiliar turistic, odinioară sensul ei era infinit superior rostului care i-se acordă îndeobşte astăzi. Mai mult chiar. Vânătoarea poate fi considerată geneza sau, măcar, forma iniţială a oricărei drumeţii: începând cu biblicul Nimerod, care întruchipa chipul vânătorului desăvârşit, şi continuând cu Artemis şi Diana, zeiţele care purtau pe umeri, la elini şi romani, arcul simbolic, vânătoarea a fost una din întâile profesii umane, recunescute divin.

Graţie ei, câmpurile, pădurea şi munţii şi-au deschis întâia dată, ochiului şi pasului omenesc, tainele şi frumuseţea lor. Natura a încetat să mai fie o forţă care înspăimânta, prin nepătrunsul ei. A devenit apropiată şi primitoare: cultul ei păgân s'a schimbat în adorare confientă, urmând acelaş destin ca şi fabuloasa viaţă a Sfântului Hubert, patronul de astăzi al Vânătorilor; trăind în veacul al VII-lea, păgân prin credinţa sa şi a strămăşilor, el s'a convertit la creştinism, după o vânătoare în timpul căreia a întâlnit un cerb cu o stea luminoasă între coarne; şi a ajuns mai târziu episcop de Liège.

Vânătoarea a umanizat natura. A domesticit izolarea ei mitică, în realităţi accesibile oamenilor; prelungite prin timp, firele acestor realităţi nu sunt altceva decât însăşi capetele turismului din zilele noastre.

Indeletnicire a zeilor, vânătoarea a fost mai târziu înclinarea de predilecţie a tuturor căpeteniilor de popoare: dela monumentala ,,Diană" a lui Jean Goujon sau cânturile lui Osian, dela pictura lui Albert Dürer, Rubens, Ridingher sau Horace Vernet şi muzica lui Mehull, Rossini şi Veber, până la pusderia de castele din pădurile Angliei, din Fontainbleaul, Saint Germain-ul, sau Loire-a Franţei, toată arta medievală şi modernă n'a făcut decât să fixeze astfel: în piatră, în cuvinte, în culori sau sunete.

Intregrându-se firesc în această tradiţie, Vânătorile Regale, modelele de vânătoare organizate în ultimii ani la noi în ţară din Inalta iniţiativă a M. S. Regelui Carol al II-lea, au venit să redea, pe de altă parte, blazonului munţilor, câmpului şi pădurilor româneşti, o strălucire din belşug meritată; aceiaş pe care ştiuse să i-o cucerească, în arta literară, talentul fără egal şi erudiţia vastă, ale marelui Odobescu.

Ideal dăruit, cu o gamă de vânat dintre cele mai variate şi complete, cu ţinuturi unice în Europa, imensele calităţi de acest gen ale faunei noastre, situează România, şi din acest punct de vedere, printre ţările fruntaşe ale Continentului.

Intrezăresc, în clipa aceasta, siluetele svelte ale caprelor negre svâcnind, asemeni unor săgeţi vii, de pe pripoarele repezi ale munţilor Retezatului; scormoniturile, ca nişte răni ale pământului, săpate de colţii mistreţilor pe Diham şi Piatra Craiului; ori smeurişurile munţilor Ciucaşului, smulse întregi de furia vreunui urs, probabil nemulţumit de calitatea recoltei! Văd şi aud, ca acum, lupta câinilor şi a ciobanilor, cu proporţii de bătălie organizată, într'o noapte la o stână din Penteleu, cu o familie de lupi venită să-şi aleagă, negustoreşte, mieii şi oile cele mai grase!

Retrăesc, cu toate amintirile treze, lunile petrecute în Deltă, în tovărăşia operatorilor cinematografici ai casei ,,Ufa" din Berlin, ca să turnăm acolo filmele documentare, astăzi cunoscute în lumea întreagă: ,,Paradisul Păsărilor", ,,Ultimii Pelicani din Europa" şi ,,Hoţii din Impărăţia Păsărilor". Mi-aduc aminte de toate acele ceasuri de nemişcare absolută; tot numai ca să dăm păsărilor iluzia că sunt singure la ele acasă, spre a le putea fixa toate detaliile vieţii lor de fiecare ceas. Erau acolo vietăţile cele mai bizare: dela lişiţa, sprintenă ca o suveică ţesându-se continuu prin urzeala undelor, şi berzele cochete cari-şi contemplau atente întreaga zi silueta în oglinda apelor, până la acele pilde de superior instinct al familiei, pe care pelicanii le dau totdeauna celorlalte pasări.

Se înţelege uşor de ce, în astfel de condiţii, asemeni naturii care a pătruns pretutindeni, în orice manifestare a vieţii populare ca şi cel din urmă vers al liricei sale, vânătoarea i-a devenit, în aceeaş măsură, o îndeletnicire, familiară. Dincolo de traiul de fiecare zi, ea s'a prelungit în însăşi realizările artistice ţărăneşti: în smaltul vaselor de lut, în lâna covoarelor şi chiar în cioplturile de lemn.

In această mentalitate, în care pădurea devenea un fel de bun public la îndemâna oricui, ca un isvor sau ca un pom cu roade la o margine de drum, aceste lecţii de superioară gospodărie care sunt Vânătorile Regale, restabilesc o ordine şi refac un prestigiu: supunându-se legii şi regulamentelor administrative, în toate dispoziţiunile lor privind apărarea şi prosperitatea aceste preţioase avuţii naţionale, ele dau concepţiei româneşti de vânătoare, în genere necunoscătoare a ordinii pădurilor şi legiuirilor necesare vieţuirii ei, exemplul cel mai înalt şi de necontestat, pe care ea îl putea căpăta.

Căci o pădure, de şes sau de munte, dincolo de aspectele ei neanimate, dincolo de pitorescul ei vegetal, este o adevărată omenire. Un fel de continent tainic, în care fiecare specie de pasări sau de animale, alcătue ţări şi popoare diferite. Cu o imensitate de obiceiuri şi un întreg complex de cerinţi naturale, de cari vânătoarea — spre a-şi justifica rostul ei exact — trebue să ţină negreşit seama. In această privinţă, Inalta iniţiativă a M. S. Regelui readuce vânătorii firescul e sens moral şi estetic, de care avea absolută nevoe. Căci, asemeni secerişului, care nu este în fond decât un sumum moral al unor legi de evoluţie, vânătoarea reprezintă, în pofida aparenţelor, un act de viaţă; şi nu de moarte.

Păstrez, ca o ilustrare a acestor observaţii, imaginea Vânătorii Regale de fazani dela Casa Verde din Banat: una din crescătoriile cele mai renumite din România, pentru acest fel rar de vânat. Se găsesc acolo, în mijlocul unei păduri bogate, împărţiţi în ţarcuri de sârmă, exemplare de o frumuseţe impresionantă, păstrate pentru primenirea rasei. Alături de ele se află, în acelaşi timp, o gospodărie ceva mai mare: un fel de casă a fazanilor unde, în afară de pasările cari nu şi-au cucerit încă dreptul de a trăi după buna lor poftă, — bunăoară, făzăniţele în vremea când ouă sau clocesc, — îşi găsesc hrana, la nevoe, miile de exemplare lăsate în libertatea pădurii. Mulţumită acestui control, vânătorii nu împuşcă decât plusul de păsări, cum s'ar spune: acele cari reprezintă recolta anului.

Vânătoarea a început într'o dimineaţă de sfârşit de toamnă. De timpuriu, lanţul de gonaşi îşi luase locurile dinainte stabilite. Aproape nevăzuţi, sub coviltirele joase de pâclă, ale toamnei. Invitaţii îşi aveau locul marcat cu un număr. M. S. Regele şi Marele Voevod prin două caroane,

Cortegiul de trăsuri a rămas la Crescătorie. Pe tăcute, fiecare vânător şi-a ocupat numărul său. La un semn, strigătele hăitaşilor au trezit din somn toată pădurea. Primii fazani au sbucnit nedumeriţi din tufişuri. Dar nimeni n'a tras. Treptat numărul pasărilor a sporit. Prin ierburi au început să se audă fugi spăimântate. Majestatea Sa a tras primul foc şi întâiul fazan, devenit dintrodată de plumb, şi-a frânt brusc linia sborului şi a căzut, lăsând în urmă-i o aeriană trenă de pene.

Ca un ecou multiplu, toate celelalte puşti au detunat, repetat: când îndreptate spre cer, când spre ierburile dintre cari, siliţi de paşii şi strigătele gonaşilor, iepurii se prăbuşeau scurt, sub ploaia alicelor. Armele se încărcau rapid, purtate metalic la ochi, cu un gest ritmic de coasă. Dintre ele, cele două puşti ale Marelui Voevod, priceput folosite, erau printre cele mai harnice: ca o dovadă, repetatele căderi ale fazanilor aruncau, în văzduhul sticlos al toamnei, tot mai numeroşi, pumnii de confete ai penelor.

Când gonaşii s'au apropiat prea mult, prima vânătoare a zilei a încetat. S'a schimbat locul şi a început a doua. Apoi următoarea. Pe urmă numărătorile vânatului şi defilarea multicolorelor cortegii de fazani, simetric aşezaţi pe prăjinile purtate de gonaşi, după care au urmat masa servită, vânătoreşte şi simplu, într'un cort; şi ultima vânătoare a zilei.

Din când în când, dintre tufişuri ţâşnea, întocmai cum s'ar fi smuls atunci de sub mâna anticei Diane, saltul elegant al unei căprioare, pe care armele o fereau însă, lăsând-o să se piardă de cealaltă parte a pădurii.

N'au lipsit nici scenele amuzante: câte un bătrân fazan, uzând probabil de rutina unei vechi experienţe într'ale vânătorii, refuza să se ridice în aer. Venea prin iarbă, tiptil ca o pisică. Pândea locul unde nu se găsea nimeni şi cerca, hoţeşte, să treacă printre vânători. Firește: ca o primă de încurajare pentru termeritate, i-se lăsa de cele mai adesea ori viaţa.

Sunt generozităţi pe cari, chiar cel mai pasionat vânător, trebue totdeauna să le practice...

AL. BĂDĂUŢĂ

CU PESCARII VÂNĂTORI IN BALTĂ

CÂND am plecat cu lotca din Flămânda, prin arături înecate acum de viitură, soarele era la nămiezi.

In stânga noastră, pădurea Călugărească se înalța pe cer cu plopii ei falnici — plută buburoșată și osică albă — unde vulturii bălții, codalbii, aduc la cuiburi miei furați din târle sau rațe sălbatice prinse din sbor, unde ciobănei dela munte stau prin poeni proptiți în moacă în mijlocul oilor, și stârci albi cu moț lung de pene înspicate se ridică la o părere de bătae de lopată, pe Dunărița plină de bușteni și stânjinei galbeni, și se depărtează încet pe sub bolțile cu umbră.

La dreapta, grindul, în care de partea cealaltă se reazimă fluviul, lasă portițe în zidul lui drept de verdeață, de pe locul mai înalt dela Ulmet, până în capătul zării, numai pe unde, la privaluri, Dunărea varsă în baltă. Iată, mai aproape, numai decât după ostrov, luminișul dela Cuibul Vulturului, mai încolo crestătura Cotuzului, unde măsesem peste noapte la otacul Turtucăenilor, și după ea, departe spre Canal golul dela privalul lui Moș Toma.

In spatele nostru, Flămânda, satul de douăzeci de sălașuri, lucra la cerdacurile de țânțari, bătând parii cu furcă în pământ, înțepenind deasupra prăijnile gratii și risipind peste ele, moale, snopi de stuf și de coceni, unde copiii și toți ai casei aveau să se cațere pe scări strâmbe cu fuscei lipsă, ca să doarmă sub stele, la adăpost de înțepături, nopți scurte de vară în pervaz de ape.

Aveam o lotcă înaltă în copastie, aproape un caic de povară. Doi Prundeni trăgeau la lopeți cu spor puțin. Ujbele, înodate din piele lânoasă de oaie sau din sfoară, ieșeau mereu de pe cuele strapazanelor. Cârmaciul folosea vâsla mai mult ca sticiu, proptind-o bine în mușuroaele de porumb din fund și împingând voinicește înainte, către apa mai adâncă. Dar nouă nu ne era de grabă. Capul ni-era plin și ochii grei, să ne doară, de bogăția celor trăite în pădurile năvălite de cuci și între oamenii singurătăților.

Mai alaltăieri întinsesem cortul alături de coverga cu polog a pescarilor dela gura Bentului. Apele umflate rupseseră în trei locuri. Incurcate în una din albii de o piedică nevăzută, ele o săreau într'un arc spumegat și înalt de avuz. Toată noaptea le-am auzit cântecul de pârae de munte, pe când vântul bătea și deschidea foaia dela intrare, ca un oaspe pierdut pe cer cu câteva stele în glugă. Dacă se dădeau cei trei cățelandri, știam că pe marginea otacului, înconjurat de toate părțile de apă, trecea fără grabă, ca aseară când povesteam la foc, vreun lup strâmtorat de revărsări și se mistuia prin tufele de dincolo.

Disdedimineață Ivan, cel mai cu noroc pescar din Turtucaia, ne-a sculat. Ne vorbisem în ajun să colindăm împreună pe la cursele lui de pește din Bent și de pe Baltă. Dar până să ne târîm din lâncezeala culcușului, în care bâzâiau țânțarii, cu toate că, după ce-l strânsesem la încheeturi în sfori și-l înfundasem pe la poale cu brazde, îl mai și afumasem cu găteje, până să ne udăm fața în gârlă și să gustăm ceva din fugă, pe ici, pe colo, pe sub ulmi, scăpase pulberea de argint a soarelui. Și aveam de căutat vreo zece cârlige de somn și peste șaptezeci de vârșe.

Alunecam tăcuți prin pădurea înecată. La răscruci de trecere a peștelui și prin sânuri cu plavie și fulgi de salcie, ne opream încet, Ivan apuca o sfoară, pe care noi, sau pentrucă era scufundată, sau pentrucă o amestecam cu ațele de păianjen și cu lianele, n'o zărisem, și o trăgea cu grije. Dar deodată rămânea nemișcat. Noi nu vedeam nimic decât firul, care se ridica liniștit, picurând și plin de ciucurii scăimoșați ai buruenișului. Pescarul întindea o mână, fără să-și ia ochii dinaintea lui, după o scurtătură cu un cârlig înfricoșat, înfiptă în poștovalul lotcii.

Atunci, la o smucitură, oglinda apei se sfărâma năprasnic în bătăi de coadă și în svârcoleli turbate. Somnul își arăta botul turtit, cu gura larg despicată. Și în aceeaș clipă bura îl plesnea și i se înfigea toată în carne. Până să ne desmetecim, lupul apei, fiara aceasta lacomă a adâncului, se sbătea la picioarele noastre, lunecând peste crivace. Coada lui, întreagă o aripă, până în mijlocul pântecelui ca spuma, dădea îndreptări fără folos. Cele două fire lungi și osoase de mustață, de sub ochii galbeni-verzi, abia cât boaba de piper, nu-i mai spuneau nimic. Mușchii ageri se încordau și se descărcau zadarnic. Din când în când se oprea gâfâind greu, ars de aer, cu gingiile în potcoavă zimțuite de dinți. Cădeau lângă el din vârșe caracude, cum era aceea care, vie, îl ispitise în cârlig, cegi argintii, câte o mreană tânără, crapi grași cu solzul mare, roșioare cu aripioarele însângerate, cosaci nemeși. El tresărea și, orb, se întorcea, încerca iară să scape. Alți somni, albaștri, i se prăbușeau grei în spate. Se scutura, trecea peste ei, se ciocnea, cădea dedesubt, biruit de vârtutea mai dârză a noului venit. Peste vreun neatsâmpărat prea voinic, bura se abătea din nou, ucigătoare.

Și lotca se umplea de vietățile sclipitoare, lunecoase și repezi ale apei. Omul icnea scurt și cu o scăpărare de moarte a ochilor verzi, ca în isbirile piept la piept într'un desiș cu o sălbătăciune, arunca pe doagele de brad vânatul acesta mut, prins într'o subțire împletitură de bumbac mirosind a iarbă sau într'un ac îndoit de oțel, spânzurate mișelește la pândă, în jocul mincinos al undei.

Alergam din loc în loc peste zăton, printre fire de flori galbene de hrean sau rapiță sălbatică și pe lângă povârnișuri albe de buchețele de mălin. Coteam pe după plute, îmbrăcate de sus până jos în mușchiu, fără crăci nici frunze, ca niște obeliscuri negre de închinare, cioplite barbar în miezul atâtei sburdălnicii și fierberi de viață. Câte o salcie își încolăcea atunci deacurmezișul căei noastre, trupul de baiaur numai solzi și capace, cu un cap cu creastă stufoasă de verdeață, ridicat beat peste coarnele dimprejur, sus, în soare. La umbră gâzele se sculau stol și ne împresurau, dar cu un salt ieșeam iară pe pârtiile de lumină. La o asemenea ieșire neașteptată, din întuneric, am văzut, sau numai ni s'a părut, într'o iute clipire de pleoape năpădite, un faun roșu care se dădea leneș într'un leagăn lung de curpen legat de un ulm, și se apleca râzând după stropii luați din sbor de copita lui despicată. Când am căutat mai bine leagănul era gol, și abia dacă îl clătina, odată cu umbra răsfrântă dedesubt, boarea dimineții. Peste noi rădeau în frunze porumbeii sălbatici și cuci treceau cântându-și numele. Ei singuri ar fi putut spune în care tufiș sau scorbură sărise străvechiul zeu, cu naiul aninat cu o coardă de viță de umăr. Ivan știa numai că ne aflam tocmai deasupra drumului de căruță din vremuri uscate și că pe aici în văzul Dunărei, fusese o târlă

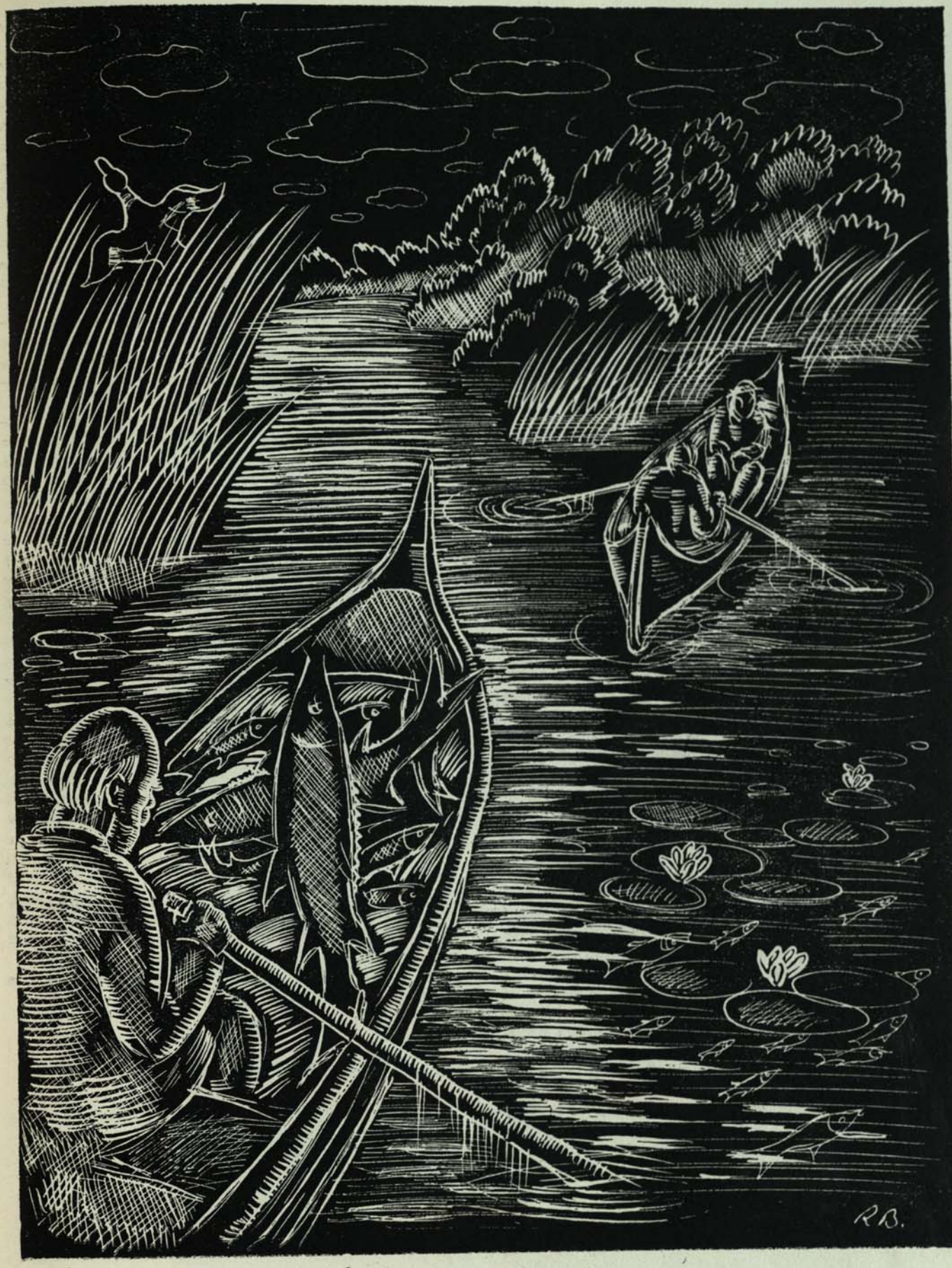
RB.

ciobănească, cu băeți cari, când nu se mai săturau de cântece și jocuri, se zbenguiau atârnându-se și așa de pomi.

Ne-am lăsat furați de o vârsătură, printre doi pereți de codru tânăr, deadreptul în baltă. Șiruri întregi de vârșe ne așteptau. Melcii se suiseră pe cercuri și pe bețele potigacilor, semn că apa avea să mai crească. Risipite pe seninul nesfârșit, alte trei lotci mai căutau sau se întorceau în lopeți de departe. Erau cei doi frați ai lui Ivan și tată-său, un moș-negel vesel, cu părul alb rar făcut inele, cari împreună cu doi copii și trei cățelandri rămași de pază lângă gospodărie, alcătuiau mica tovărășie de pescari.

Ei pleacă așa, cete, cete, odată cu primăvara, dela frumoasa așezare cu maluri înalte de lut, scobite de cuiburi de păsări, a Turtucaei, și se întorc numai cu negurile toamnei. O mie, două mii, cu o flotă neagră de sute și sute de lotci, cu mii și zeci de mii de vârșe, lucrate iarna lângă foc, și alte unelte pescărești, cu pânze, cergi, schimburi, saci de mălai, bulgări de sare și căldări de fiertură, se împrăștie pe toată Dunărea, în jos până prin bălțile Brăilei, unde se amestecă cu Lipovenii, și în sus, aproape stăpâni până la Olt și mai departe. Așa era și înainte să se întindă peste orașul lor domnia românească, și cu atât mai mult e așa, astăzi. Ei spun că au ajuns acolo, descălecând de dincoace, dela noi, pe timpul războiului Crimeei. Erau poate un popor băltăreț de amestecătură, oameni de apă și de munte, vânoși și viteji. Gazda noastră însăși e pe jumătate Ivan, dar pe jumătatea cealaltă, mai veche și mai neschimbătoare, e Botea, vlăstar de vlăstar mocănesc. Meșteșugul l-a deprins dela Turci, pe cari i-au moștenit, și sunt singurii Români, pescari din neam în neam, hârșiți în toate tainele meseriei și vieții pescărești, trăind și cunoscuți ca atari, umplând un oraș întreg și destoinici și de alte mai mărețe rosturi.

Am tras la otac pe la sfârcul apei, ca să ne întâlnim cu ceilalți și să lăsăm vârșele strânse. Cele mai multe se întind la soreală, ca să se usuce și să se mai odihnească, altele se curăță de turiță, o iarbă ascuțită, și de ligă, noroiața acea cleioasă care se lipește de ochiurile lor, sau merg la dres și cătrănit din nou. Am luat tot peștele din dimineața aceia și am plecat spre vad la Greaca, la pescăriel. Umblam de rândul acesta săgeată, sub vânt, în pânză, cu piscul îndreptat către iezer, cale piezișe de mai bine de zece kilometri, cam cât e în deobște lățimea bălții.

In pacea plutitului acestuia fără grije, prin soarele de Mai, aflam năravurile peștilor, pe care omul le-a iscodit cu atâta răbdare ca să-i prindă mai lesne, cum se cârduiesc și pleacă prin unghere știute, cum șalăul se retrage pela iezer, unde nu e stufărie multă, pentrucă îi place locul curat, cum se dă broasca la obleț, când se bat pe la rădăcina sălciilor. Auzeam de osteneala de iarnă a pescarului pentru pește mărunt de mâncare, cu vârșele cu două canaturi la copci, sau când se unesc doi să curgă la cigarniță, adică în josul apei, fără lopeți, într'o mână cu frânghia cu ghiulele care țin o plasă la adânc, iar în cealaltă cu vâsla, legată cu o sfoară trecută prin gaura zisă a balatului, după numele sfoarei, tocmi ca să nu fie nevoie de amândouă brațele, sau când curg la fel cu oria, pentru pește mai mare, somn, printre scuți și santă de ghiață.

Ne minunam de apucăturile sângeroase ale Lipovenilor bărboși, de Turcii dela Silistra care umblă după pește cu lăptașele de douăzeci sau douăzeci și cinci de stânjeni, sau se întorc pe sub mal cu șăicele lor mari, acum în gorneag, adică cu vântul dela deal, și acum în coșavă, cu cel dela vale, și de Greceni, care mai înainte trăgeau la lopeți până se făceau verzi, pe trei gologani, ca ciraci ai turtucăienilor, și astăzi, după ce au învățat puțină pescărie, se țin fudui și le iau câștigul.

Când am ispitit mai târziu despre această pricină pe Moș Bălan, pescar grecean din vechi, dar care-și aduce aminte că a prins cât știe, dela turtucăieni, mi-am dat seama că Ivan își cunoștea oamenii.

Moșul povestea cum a fiert el întâia oară catranul de înmuiat vârșele, în cazanul îngropat în pământ, dar fără să se priceapă câtă căldură trebuie și cum a dat peste margini catranul, a luat foc și a făcut un fum rău până în sturul cerului. Atunci a sărit la hambarul dubei...

Noi învățasem dela turtucăieni alte nume, și nu pricepeam. Știam de baș, adică piscul lotcii, și de câciu, sau coadă, cu cele două otarace, cu câte o cuină a lor, sau cutia dela câciu și dela baș, iar nu hambarul; știam de cațană, laviță cu gaura în dreptul unei piulițe de lemn în fundul lotcei, unde se înfige catargul, când se ridică cu isa pe macara erchenul, adică pânza cusută pe raia, o vergea băgată printr'un cerc anume ca să stea lângă catarg; și mai știam de ambe, cele două mărgini cu scobituri unde se prind strapazanele, de coropcă, bărcuța ciurită legată de o sfoară în prival și în care se ține vie, pentru cârlige, caracuda, de irișul canatului și altele așișderea, răsunătoare și pestrițe, ca toată lumea bogată dimprejur.

Moș Bălan, cel cu meșteșugul învățat dela turtucăieni, ne spunea că mai toate aceste nume sunt păgânești și aduse dela Turci și Bulgari de vecinii corciți și spurcați de peste apă. Și ne făcea altă școală minunată și a lui, nu mai puțin decât a celorlalți.

Și stând așa cu Ivan la sfat, cu ochii la malul din față care-și apropia conacele sub țigle roșii în verdeață, ne-am simțit deodată ca înfășurați într'o liniște albă. Peste noi călătorea sus în senin, cu fâlfâirile lor ciudate, parcă în loc, o linie de lopătari feciorelnici, aproape aurii de atâta albeață în atâta soare. Pânza tremura moale. Mersul se încetinise. Omul dela catarg a strigat scurt: „Dă drumul orța!", adică piezișe, împotriva vântului. Atunci ne-am uitat desmeticiți împrejur. Eram într'un câmp fără margini, numai și numai cu nuferi albi sau plămâne albe înflorite.

Iar, din spate, Ivan începea înăbușit, un cântec jumătate mâhnit, jumătate glumeț:

Pescarul când pleacă 'ntâiu
Pune tiuga căpătâiu,
La coada ostrovului,
Sub umbra minciogului.

EMANOIL BUCUȚA

Foto-O. N. T.

PĂSTRĂVI DIN LACUL ROȘU

PESCUITUL PĂSTRĂVULUI IN LACUL ROŞU

DIN constatările făcute de noi până azi asupra speciilor de păstrăvi care trăesc în apele adânci și limpezi ale Lacului Roșu, am ajuns la concluzia că, două sunt cele mai importante specii de păstrăvi, și anume: ,,Solmo lacustris'' cu corpul mai scurt, botul turtit, de o culoare surie, cu pete roșii mai deschise și care atinge proporții respectabile; 85 cm. lungime și până la 7—8 kgr. greutate, ceeace pare aproape de necrezut și celălalt soiu, Salmo-Trutto fario, care constitue adevărata noblețe a păraelor noastre de munte, ajungând în apele Lacului Roșu prin păraele sale de alimentație.

Această din urmă specie, are corpul mai subțire și mai lungueț, botul deasemenea turtit, culoarea bătând într'un alb-gris, cu pete de un roșu mai închis, putând atinge aproape aceleași dimensiuni ca și Salmo lacustris. Și Salmo lacustris și Salmo Trutto fario din apele Lacului Roșu, prezintă aceeaș fundamentală însușire a mai tuturor peștilor de pradă; agilitate, viclenie, cruzime.

Intre pești păstrăvul e vulpea peștilor de pradă.

Nu se sfieşte să-şi mănânce proprii săi semeni, aşa că, nu arareori s'a putut descoperi în burta câte unui păstrăv mai mare, păstrăvi mici, înghiţiţi la repezeală, cum o face obişnuit ştiuca din apele vecine ale Mureşului.

Exemplarele mari însă, bătrânii păstrăvi, pe lângă care păstrăvii obişnuiţi ai apelor de munte sunt doar nişte pipernicite exemplare, iubesc adâncurile lacului, ascunzându-se mai cu seamă în zilele de vară, senine şi călduroase, sub ascunzişurile de umbră ale malurilor pietroase, în apropierea marilor butuci pietrificaţi dealungul atâtor decenii şi care şi astăzi eşind cu vârfurile lor din apele lacului, îi dau acestuia o expresie inedită, de un pitoresc cu totul aparte.

Alte souiri de peşte în apele reci ale Lacului Roşu, nu mai trăesc. Singur păstrăvul este Domn al adâncurilor. Hrana lui obişnnită este alcătuită din plante, insecte şi lipitori.

Seara, când încep să iasă diferite soiuri de ţânţari se poate observa un spectacol din cele mai interesante. Păstrăvii ies la vânătoare din adâncurile lacului.

Un război în toată legea, în care păstrăvii, fac cele mai frumoase salturi pentru a prinde mica vietate care sboară în zigzaguri capricioase deasupra lacului.

Deşi în timpul războiului, contigentul de păstrăvi din lac a suferit pierderi importante, fiind vânat în mod barbar cu grenade şi alte mijloace ucigătoare nepermise, după război însă societatea de pescuit luând în arendă dela primăria oraşului Gheorgheni pescuitul în lac, s'a îngrijit de o grabnică repopulare a lacului. Tendinţa conducătorilor acestei societăţi, a fost de a înlătura unele practici urâte, căutând să facă din pescuitul păstrăvului în lac, nu atât o ocupaţie industrială în sens de negustorie şi speculă, cât o nobilă şi sănătoasă îndeletnicire sportivă.

In vederea populării lacului cu un contigent şi mai important de păstrăvi s'a construit acolo o clocitoare sistematică, având în acelaş timp misiunea de a pcpula cu păstrăvi şi toate păraele de munte, nu numai din imediata apropiere a lacului, ci din întreaga regiune.

Aceasta cu atât mai mult cu cât la faima minunatelor privelişti ale noii staţiuni climatice, a contribuit şi bogăţia în păstrăvi a lacului şi a păraelor, vizitatorii manifestând — după cum de altfel e şi firesc — o predilectă slăbiciune pentru carnea gustoasă a păstrăvilor.

Păstrăvul Lacului Roşu se bucură pentru calităţile lui excepţionale, de o celebritate care a trecut de mult graniţele ţării. Mai cu seamă în ţările unde pescuitul sportiv e în mare trecere, faima sa e de mult stabilită. Călătorii englezi şi germani, care au pescuit în apele lacului, au dus cu ei amintiri frumoase, scriind chiar în ziarele ţărilor lor despre faimoasele exemplare de păstrăvi pe care au avut mulţimirea să le vadă sau să le prindă în Lacul Roşu.

Astăzi pescuitul în lac se practică cu muşte artificiale.

In amurg când soarele îşi pleacă fruntea ostenită dincolo de culmile zărilor însângerate, începe viaţa adâncă şi miraculoasă a Lacului.

Pe suprafaţa apei pe care o încreţeşte adierile zefirului, lunecă încetişor luntrea pescarilor.

Cu undiţele lor lungi de bambus, cu sfoara strânsă frumos pe scriptele mânerului, aşteaptă să înceapă, la locul mai dinainte ştiut, goana păstrăvului după musculiţe şi ţânţari. Nenumărate aruncături ale undiţei, cu sfoara care se desfăşoară uneori până la 15 — 20 metri, până ce păstrăvul a sărit să apuce musca dela capătul cârligului. O uşoară smucitură... Păstrăvul s'a prins.

Dar uneori, greu este, nu să-l prinzi, ci să izbuteşti să-l scoţi afară. Dacă ai prins într'adevăr un exemplar frumos, atunci, cu multă băgare de seamă şi cu mult talent, căci pescuitul nu e numai dragoste de natură şi poezie, ci şi puţină deprindere, sau technică, dacă vreţi, pescarul trage cu multă măestrie sfoara spre barcă, cu scurte sau mai lungi opriri, până ce păstrăvul oboseşte.

Ajuns lângă barcă, păstrăvul ca şi somnul din cârligul pescarului dela Dunăre, dă o luptă grea pentru a-şi apăra libertatea robită, încât nu arareori se întâmplă să scape.

Pescarul măestru cunoaşte însă toate apăcăturile şiretului peşte şi are grijă după ce l-a prins să-l aducă cu bine în luntre. Cu undiţa s'au prins în pescuitul acesta din amurg, exemplare care au atins aproape trei kgr. Pentru cei care nu pricep technica pescuitului acesta cu musca, rămâne pescuitul după clasicul procedeu, cu râma.

E îndeajuns de cunoscut pentru a mai face o descriere a lui.

Adăogăm numai că în Lacul Roşu cu acest procedeu se pot prinde uneori păstrăvi mai mari decât cu musca artificială. Se cunosc până acum exemplare de aproape 4 kgr, care s'au prins în acest fel.

E greu desigur, când eşti vânător şi pescar, să te desparţi uşor de un subiect care ţi-e familiar şi drag. Am dorit numai în câteva rânduri să prezint publicului nostru cititor, pe care-l pasionează aceste probleme, păstrăvii din lacul Roşu, unici în felul lor şi despre care, un mare specialist german, spunea că sunt cei mai mari şi mai frumoşi păstrăvi din părţile acestea ale Europei.

Am vorbit puţin şi despre pescuitul lor.

Atâta cât să trezesc puţin interes pentru frumuseţile de basm ale regiunii noastre şi pentru lacul acesta minunat, care s'a format acum o sută de ani în condiţiuni care-i îndreptăţesc legenda lui întunecată de lac ucigaş. Astăzi renumele trist nu-l mai întovărăşeşte.

E dinpotrivă un lac senin, ca şi cerul care se oglindeşte în apele lui, cu funduri adânci şi misterioase, străbătute zilnic de păstrăvii mari, despre care cu emoţie şi interes, pomenesc pescarii în ceasurile lor de odihnă şi de taifas.

MIHAIL CSAKI.

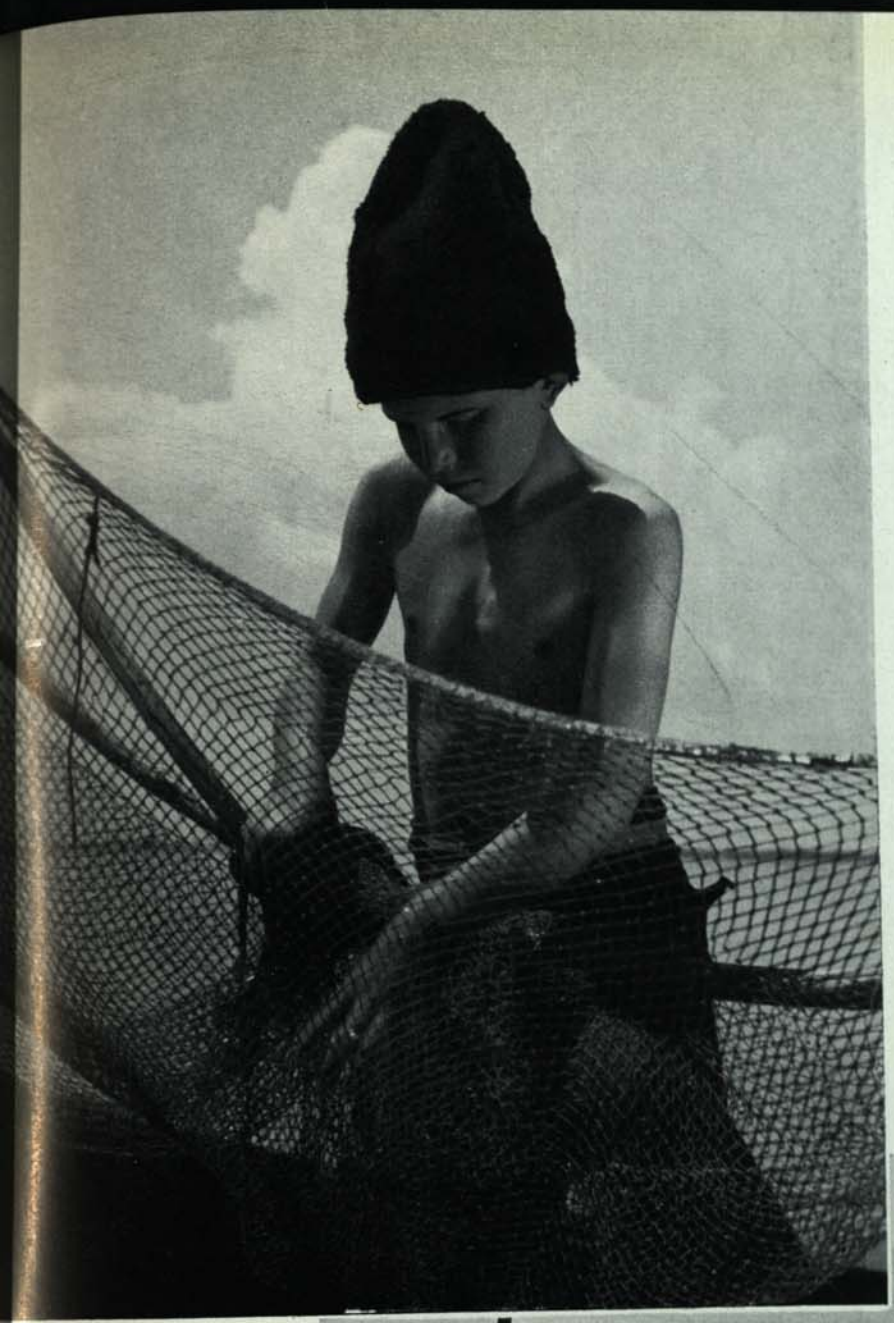

PESCUITUL IN DELTĂ

POPORUL de pescari din satele înșirate pe Dunăre, către gurile Deltei, pornesc odată cu deschiderea pescuitului, popor nomad pentru o vreme, peste întinderea apelor. La Vâlcov se strânge tot peștele vânat la gurile Dunării secundare, și este descărcat la cherhanale.

Vârșile, halăul, pripoanele, variatele instrumente pescărești, aduc la suprafață bogăția de vietăți cu solzi de aur și argint, Somni și moruni uriași, pasiunea gastronomilor.

Paralel cu vânătoarea vânatului cu păr și avifaunei, pescuitul în țara românească, se practică în scară mare, constituind o importantă bogăție.

Pescuitul păstrăvului în apele de munte constitue un sport, un punct de atracție pentru turistul străin.

PESCUITUL
CU HALĂUL ȘI VÂRȘA

Foto-O. N. T.

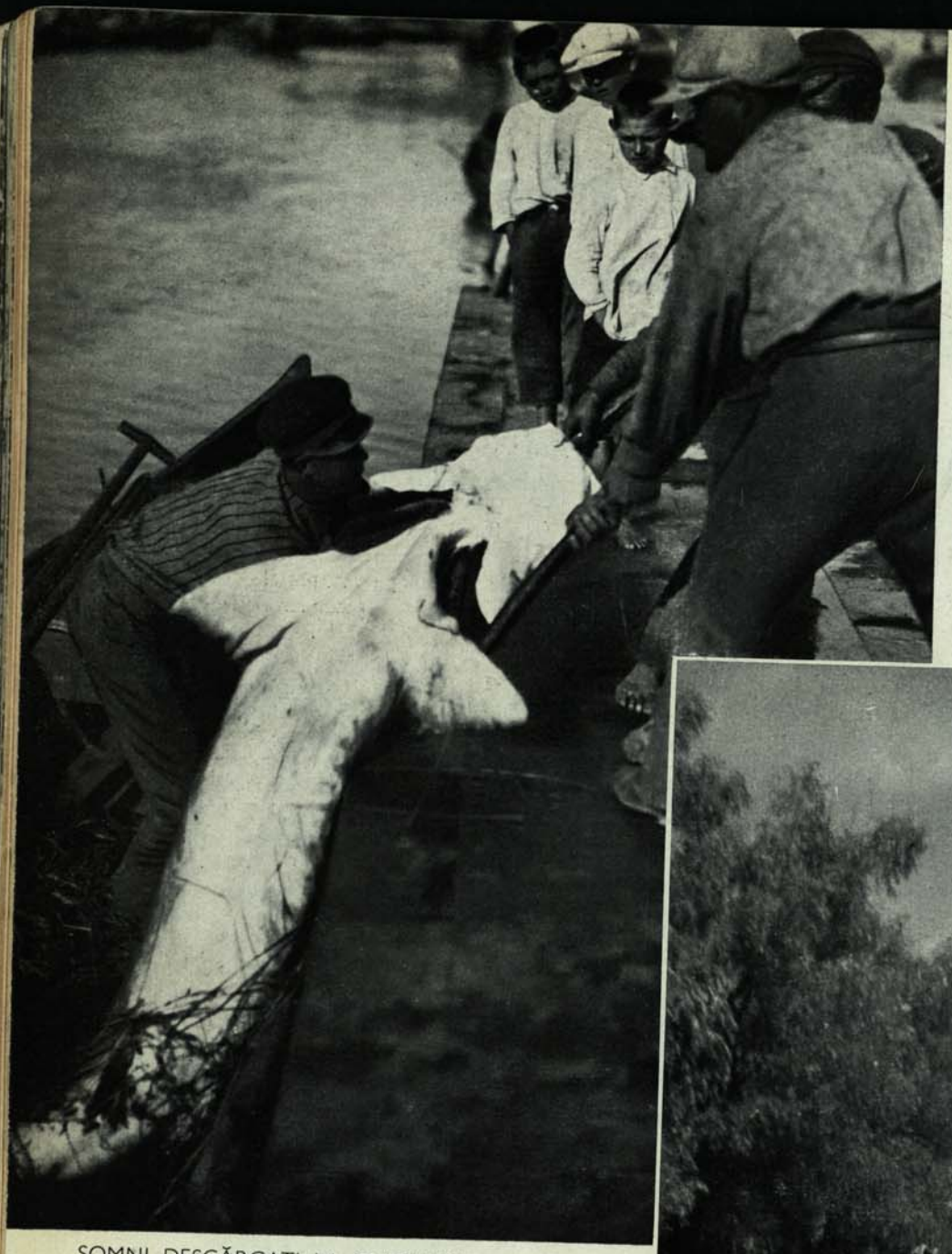

Pescuitul în Dunăre, în Deltă și în Mare, adaugă locurilor, în afară de interesul economic pe acel menit să coloreze, peisajiul, drumul turistului străin, prin costumele și obiceiurile poporului de pescari din acele meleaguri.

SOMNI DESCĂRCAȚI LA CHERHANA

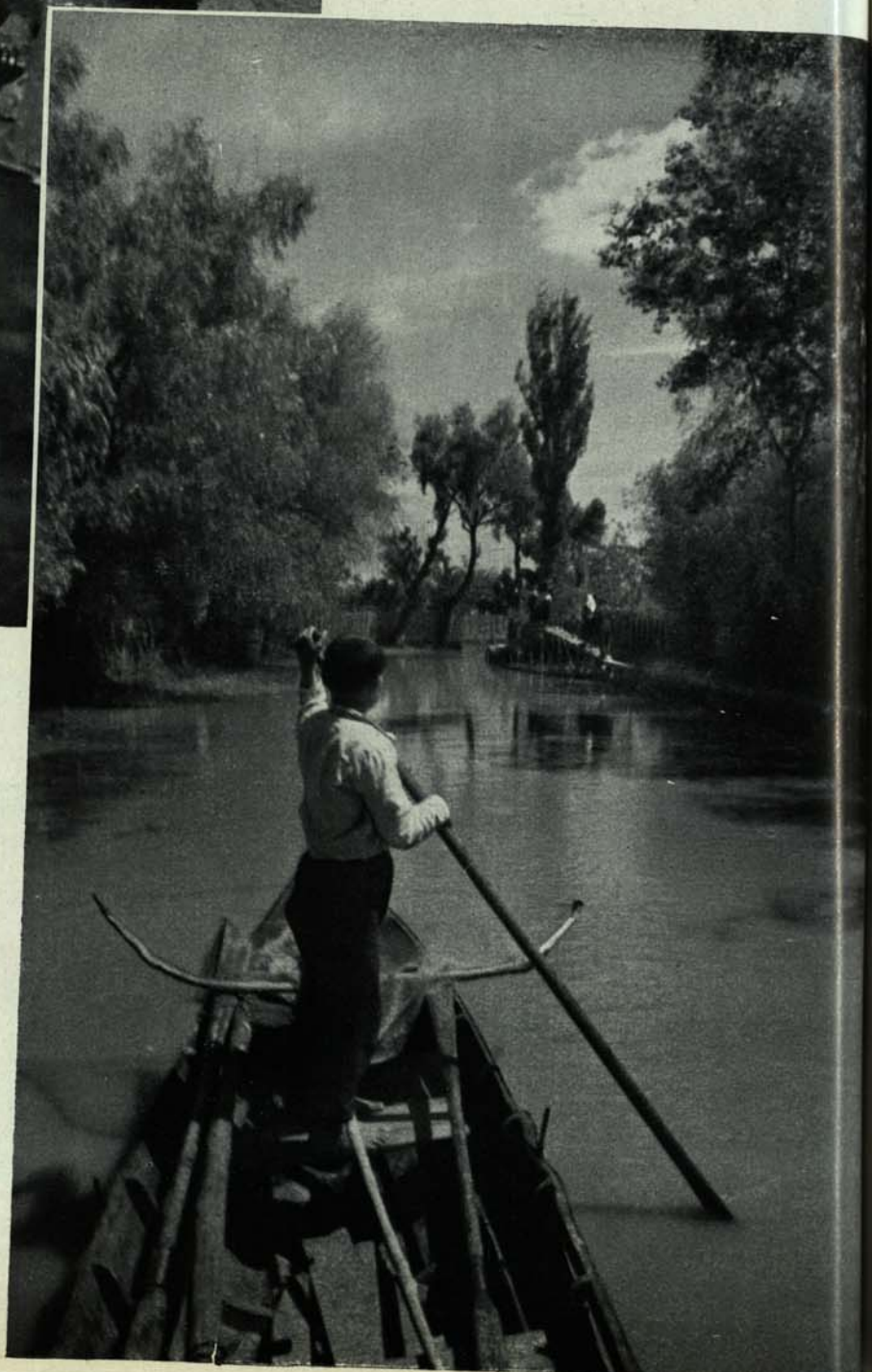

INTOARCEREA DELA VÂNAT CĂTRE VÂLCOV

Foto: O. N. T.

O.N.T. MOTEL PENTRU TURIȘTI LA VALCOV VEDERE PERSPECTIVĂ

CUM SE POATE CREEA O NOUĂ BOGĂȚIE NAȚIONALĂ

CUNOSCUTĂ este varietatea peisagiului țării noastre. Munți cu păduri seculare de brad, creste de piatră cari se înrudesc cu norii, stânci de o rară sălbăticie sub care dorm tăinuite peșteri al căror labirint rece este necercetat încă. Izvoare și cascade își sapă drum în piatră. Străbați prin defileuri și văi adânci a căror frumusețe pot înfrunta orice colț din Tirol și Dolomiți și nu așteaptă decât ochiul turistului pentru a-i mulțumi sufletul.

Și dacă cobori spre vale, treci peste dealurile bogate în livezi de pruni și vii pe rod, sub cari clocotește în adâncimi aurul nostru negru.

Așa ajungi la câmpia ce se întinde tot mai departe, ondulată sub lanurile de grâu cu spicurile grele, sclipind sub arșița soarelui, până la Dunărea străbună, care-și poartă agale apele liniștite după o luptă grea dusă cu stâncile Porților de Fier, spre imensitatea valurilor albastre ale Mării Negre.

Dar mai înainte de a îndulci apele Pontului Euxin, Dunărea a creiat acea minunată Deltă, cu stufișuri de papură și trestie, în care florile de nufăr răsar ca niște stele de lumină, în întunericul desișurilor monotone.

O imensitate de pești de tot felul forfotesc în ape, iar stoluri de păsări rare, rotesc în văzduh și dau colorit exotic acestui peisagiu.

Frumos este și litoralul mării noastre cu plaje late ce se desfășoară spre răsăritul soarelui. Binefacerea razelor ultra-violete transformă întinsele covoare de nisip auriu, la Tekirghiol, Mamaia, Mangalia, Balcic, Budaki și Bugaz, într'un caleidoscop de colori ce se mișcă în varietatea miilor de vizitatori, ce o acoperă în bătaia valurilor de lumină binefăcătoare.

PAVILIONUL O. N. T.
DELA FRONTIERA BORȘ
(ORADEA-MARE)
VEDERE IN PERSPECTIVĂ

Arhitect S. Mincu

Această țară frumoasă trebue cunoscută de noi, dar mai ales de cei din alte hotare. De noi, fiindcă cunoscând-o o vom iubi mai mult și o vom apăra cu mai multă dârjenie, de cei din afară pentru a o admira și respecta.

Din păcate însă multă vreme la noi nu a fost o mișcare turistică înăuntru și nici din afara granițelor spre noi, deși turismul nu este doar o practică izolată, ci a devenit un capitol important în economia națională a multor țări.

Astfel, fie că sunt țări numai de trecere, fie că ele sunt dăruite de natură cu mari bogății turistice, peste tot s'au făcut sforțări pentru a organiza și pune la îndemână călătorului cel mai mare confort la cel mai mic preț.

Prin urmare, organizarea turistică are un rol precis de creație și prin acest instrument o țară poate exploata noi bogății.

Turiștii internaționali se îndreaptă acum spre noi. Țara noastră este ceva nou pentru ei. I-au obosit vechile peisagii.

Propaganda făcută în străinătate de Oficiul Național de Turism, prin expoziții, prospecte și afișe a grăbit această clipă.

Țara trebue deci pregătită pentru primirea lor.

Statul prin organele sale a și început să pună în valoare frumusețile plaiurilor noastre, prin modernizarea șoselelor, prin asanarea lacurilor, prin îmbunătățirea mijloacelor de transport pe apă și uscat.

Trebuie ca și inițiativa particulară să colaboreze în acelaș scop, clădind hoteluri moderne, civilizând pe cele vechi. E nevoe să se lucreze cu cinste, cu legalitate și să nu se speculeze turistul străin.

Când aceste două operații se vor întâlni la punctul terminus, atunci se va creea fără îndoială și la noi, o nouă bogăție națională.

Oficiul Național de Turism prin legea lui organică și-a propus tocmai dirijarea acestei economii, înființându-se acest organ central în competința căruia intră organizarea, îndrumarea și controlul turismului românesc.

In cadrul restrâns al unui articol nu se poate arăta toată activitatea tehnică a acestei instituțiuni, dar cea înfăptuită pe teren o vom schița mai jos în câteva cuvinte.

Idealul este ca toate drumurile ce străbat ținuturile pitorești și locuri de interes turistic să fie presărate cu hanuri, unde călătorul să găsească o baie, un pat curat și o masă ieftină și bună.

Cu acest gând în campania anului acesta s'au terminat cele două cabane de vânătoare din Delta Dunării, la Ilgani și Insula Lupilor.

Ele au fost înzestrate cu tot confortul și vânătorii noștri ca și cei veniți din alte țări, după ce le-au folosit în toamna aceasta, au plecat foarte mulțumiți.

La Punctele de graniță Borș (Oradia-Mare) și Halmei, pe șoselele ce ne leagă de Buda-Pesta și Praga s'a început construcția unor pavilioane mari în stil național, cari adăpostesc la parter birourile de poliție, vamă, Banca Națională, Oficiul Național de Turism, iar la etaj locuințele moderne ale funcționarilor și camere de găzduit pentru turiști.

Un restaurant, un garaj, stație de alimentare cu benzină și ulei complectează gospodăria acestor pavilioane, cari vor prezenta chiar dela frontieră nota de nouă civilizație a țării noastre.

CABANA
DE VÂNĂTOARE
O. N. T.
DELA ILGANI

Arhitect S. Mincu

Primele două pavilioane vor fi gata în toamna aceasta, cele ce urmează a se construi în camapania anului viitor se vor ridica la Orăşeni şi Arad.

Pe circuitele turistice ce se vor face cu automobilul s'au proectat mici hanuri de popas. Peste câteva zile se va deschide cel dela Giuvala cu 2 camere de dormit şi un mic restaurant.

La Curtea de Argeş veche cetate, în care Mânăstirea ce-i poartă numele, străjueşte mormintele marilor noştri regi, iar Biserica Domnească, pe voevozii înaintaşi, se amenajează un hotel turistic, având 22 camere cu baie, restaurant, parc, garaje.

Hotelul de la Vâlcov ridicat încă din anul trecut va fi inaugurat în anul acesta, iar hotelul Rex-Mamaia, cunoscut publicului din vara aceasta, dovedesc că înfăptuirile Oficiului Naţional de Turism verifică necesitatea şi importanţa acestei instituţiuni de creaţie şi propagandă naţională.

Dar în spiritul legii şi potrivit organizaţiei sale, Oficiul Naţional de Turism nu s'a mărginit numai la construcţiuni de hoteluri, cabane şi hanuri turistice ci a continuat propaganda în străinătate prin afişe, ghiduri şi prospecte răspândite atât prin birourile sale externe, cât şi prin schimbul cu instituţiunile similare.

Ca urmare acestei propagande s'au primit vizita unor grupuri de excursionişti străini, cărora O.N.T.-ul le-a pus la dispoziţie mijloace confortabile de vizitarea ţării, atât prin vagoanele cu paturi ale Oficiului, cât şi prin autocare, vapoare etc.

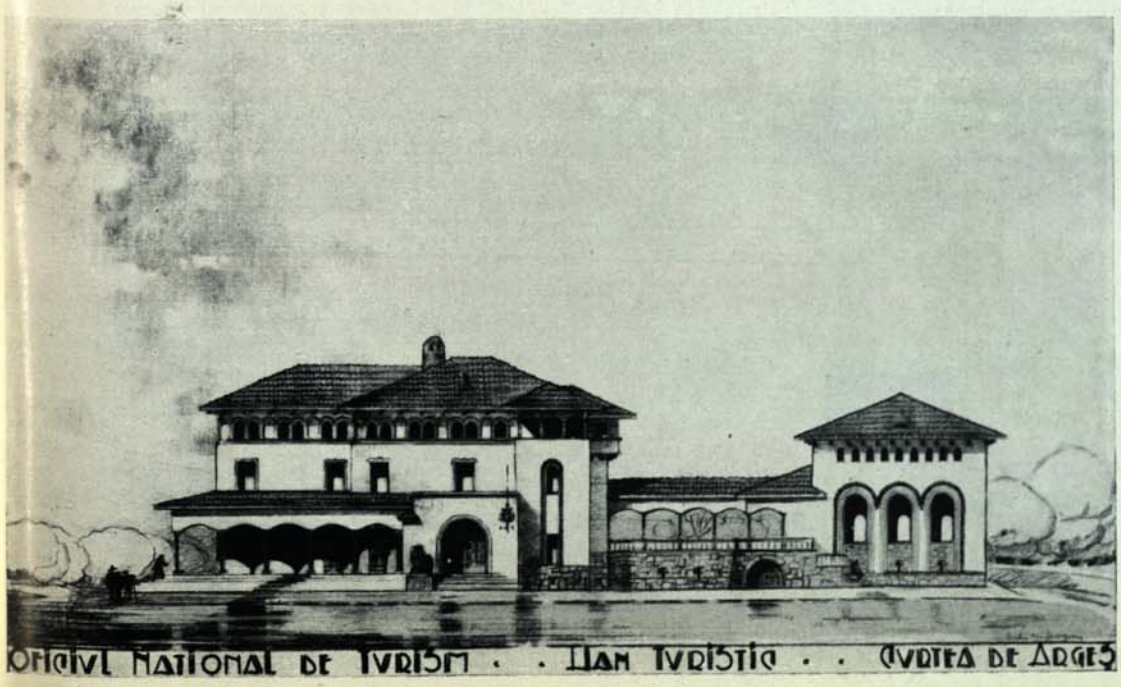

Arhitect A. Georgescu

HANUL TURISTIC O. N. T.
DELA GIUVALA

Arhitect St Simionescu

Intre aceste grupuri de vizitatori menționez pe cel al magistraților polonezi, grupul Amitié Franco-Roumaine din Lyon, compus din 30 persoane sub conducerea D-lui Profesor Tibaudet; 15 studenți italieni dela cursul de limbă română din Brașov; Societatea corală „Doina" din Uzdin-Jugoslavia în număr de 100 persoane; grupul de studenți al Clubului Alpin Italian.

Deasemenea ne-au vizitat grupul polon al ofițerilor de rezervă; 350 persoane sub conducerea D-lui Amiral Pini, veniți cu vaporul italian „Victoria"; Comitetul Romano-Catolic „Vârsac" din Jugoslavia cu un număr de 400 persoane; D-l Hubert Grésigny cu un grup de 20 francezi; D-l J. F. C. Heiser din Roterdam cu un grup de 6 persoane; 25 studenți însoțiți de 4 profesori dela Hochschule für Politik din Berlin; 24 studenți din Danemarca, etc.

In afară de aceste grupuri Oficiul Național de Turism a primit pe D-na Von Coler, din partea Ministerului de Agricultură german, pe D-na și D-l Marchiz de Polignac, pe D-l R. V. Todd Director Comercial al Agenției Cook din Londra, pe D-l Rupert Pomprein corespondent de presă din Berlin, pe D-l Edmond Chaix, Președintele Touring-Clubului Francez, pe D-l J. J. Pelczyinski din Polonia, pe D-l Haidar Dammate, membru al Academiei Diplomatice Internaționale din Paris, pe D-l Ivan Cahen, trimis special și corespondent particular al ziarelor Paris Soir și Paris Midi.

Secția de Vânătoare a Oficiului Național de Turism a găzduit și însoțit pe terenurile de vânătoare din munți și din Delta Dunării, un mare număr de vizitatori străini, cari au adus în țările lor, amintirea unui variat și bogat vânat.

Toată această activitate îndreptată spre a se creea o nouă bogăție națională, a avut sprijinul larg de aprobare și încurajare dat de D-l Ministru de Interne și de D-l Ministru al Propagandei Naționale, sub a cărui autoritate și control stă acum Oficiul Național de Turism.

VINTILĂ PARASCHIVESCU
Directorul Oficiului Național de Turism

CRONICA TURISMULUI

CURSA DE COASTĂ DELA FELEAC

Printre importantele manifestări sportive din ultima vreme; matchuri internaţionale de foot-ball, de tennis, concursuri aviatice; trebue să sublienim şi disputarea cursei internaţionale de pe coasta Feleacului pentru automobile şi motociclete.

Sub Inaltul Patronaj al M. S. Regelui Carol II, premergătorul automobilismului la noi, s'a desfăşurat pentru a şasea oară în anul acesta, cursa de coastă pe şoseaua asfaltată, depe panta dealului ce duce dela Cluj la Turda între km. 151,800 şi km. 158.800 — unde se ridică comuna Feleac — într'o regiune pitorească la poalele căreia se vede panoramic Clujul.

Cursa s'a bucurat pe tot parcursul de concursul publicului, înşiruit de o parte şi de alta a şoselei. Au venit din localitate şi împrejurimi să admire maşina şi iscusinţa alergătorului german Hans Stuck, renumit în cercurile sportive de pe continent, care alături de reprezentanţii sportului nostru mecanic a participat la această interesantă copetiţiune anuală dela noi.

Ameliorarea din partea alergătorilor a recordului naţional pentru maşini categorie sport — Petre Cristea — cât şi pentru motociclete, a dovedit admirabilele lor posibilităţi şi convingerea că, înzestraţi cu material technic selecţionat, ar reuşi să realizeze performanţe superioare.

Trofeul principal a revenit automobilistului german Hans Stuck la volanul unei maşini de mare capacitate — 16 cilindrii — stabilind prin media orară de 142,461 km., un nou record al coastei.

La locurile doi şi trei s'au clasat în ordine Petre Cristea şi Jean Calcianu, îndemânaticii şi curagioşii automobilişti români de mult printre cei dintâi în multe concursuri internaţionale. De data aceasta, însă, calitatea unor maşini speciale de curse i-a lipsit să obţină un rezultat care ar fi putut să egaleze — sau chiar să întreacă — performanţa alergătorului german.

In cursele de motociclete, alergătorii Ion Popa, Niculici şi Iosif Roman, au reuşit să depăşească vechiul record naţional, dovedind pe lângă multă energie şi vitalitate, un spirit de înţelegere şi sportivitate care a compensat, desigur, lipsa de neprevedere a unora.

Prezenţa la concurs a Domnului Eugen Titeanu, Subsecretar de Stat al Propagandei Naţionale, de multă vreme acelaş neobosit animator, care — printre multe preocupări — cu fapta şi sfaturi preţioase, orientează viaţa automobilistică dela noi, a ridicat încrederea participanţilor ce au simţit o sinceră încurajare oficială.

Câteva momente ale cursei internaţionale de coastă de pe dealul Feleacului, înregistrate de Direcţiunea Cinematografică au apărut în jurnalul Sonor O.N.C. (Oficiul Naţional al Cinematografiei) Nr. 18 (1938).

O. G.

MUNŢII FĂGĂRAŞULUI

Puncte de refugiu şi popas în vremuri de demult, pietre de hotar între neam şi neam, leagănul atâtor legende, munţii Făgăraşului pot fi numiţi astăzi prin farmecul lor, prin frumuseţile ce cuprind şi comorile naturale ce adăpostesc, Alpii noştri.

Pe lângă o mulţime de caracteristice geologice şi geografice de cel mai mare interes ce prezintă, Munţii Făgăraşului oferă fiecărui iubitor al naturei tot atâtea tablouri de un pitoresc neuitat şi sunt astfel centre remarcabile de alpinism.

Cât de unitar şi armonios este acest lanţ de piscuri măreţe şi prăpăstii adânci, ce străjuiesc parcă de sus domolul curs al Oltului!

Cuprinşi între pasul Turnu Roşu şi dependinţele Pietrei Craiului, semeaţa lor coamă de piscuri se îndreaptă în uşoare cotituri în direcţia răsărit-apus, paralel cu Oltul. Către acest râu visător şi melancolic descind perpendicular vreo 34 de muchi stâncoase şi prăpăstioase, paralele şi aproape egal distanţate între ele. Intre Negoiul şi Fundul Bândei, vârfurile au cu mici diferenţe aproape aceiaşi înălţime, în medie 2370 m.

Ziduri gigantice deschid văi adânci, muchi ascuţite cuprind între ele căldări imense, iar mai jos se desprind culmi împădurite, luminişuri, poiene şi livezi cu cea mai interesantă floră alpină. Pe pantele cele mai piezişe, prin văile cele mai sălbatice, pasc, în sgomotul pâraielor cristaline ce cad din piatră în piatră, sute şi mii de oi alintate de fluerul dulce al ciobanilor. Sunt tot atâtea puncte albe pe verdele cel mai viu, încadrat de umbre azurii. Din când în când câte un chiot ciobănesc, mărit de ecoul ce-l însoţeşte mai sperie din ascunzişurile lor pe reginele singurătăţilor prăpăstioase; caprele negre. Agere, cu trup svelt şi picioare subţiri sar cu o îndemânare uimitoare din stâncă în stâncă, se ascund repede la semnalul acestor primejdii închipuite, prin văgăuni sau prin tufişurile de jnepeni.

Unitatea şi armonia înfăţişării Munţilor Făgăraşului, sălbăticia lor, formele curioase şi unice pe care le prezintă îi impun atât alpiniştilor europeni celor mai de seamă,

cât şi turiştilor români celor mai pretenţioşi. Aşa de exemplu urcarea dinspre nord a zidului prăpăstios şi enorm care formează vârful Ucişoarei este o încercare grea, de mare efort şi multă îndrăzneală chiar pentru un alpinist rutinat. Aceleaşi greutăţi le prezintă tot dinspre nord urcarea piscurilor Gălăşescu, Corabia, Coama Ucii Mari, Hârtopul Ursului, Galbenele, Lăiţelul şi Budrul. Nici vârful Vânătorii lui Buteanu sau Netedul (2351 m.) nu este uşor de urcat. O splendidă privelişte răsplăteşte însă pe deplin toată truda şi pericolul urcuşului. Colţi ascuţiţi de un cenuşiu cristalin, stânci gigantice şi sălbatice ce desenează umbre fantastice, se îngrămădesc într'un haos infernal.

Urcarea marelui povârniş presărat cu pietre mărunte, care duce dinspre apus la Moldoveanu, face prin rostogolirea pietrelor fiecare pas nesigur. Depe Moldoveanu se poate avea iarăşi o privelişte splendidă.

Dinspre miază-noapte se desprinde largă valea sălbatecă a Viştei de un cenuşiu sumbru şi melancolic. In faţa ei se deschide dintr'odată mănoasa câmpie a Ţării Oltului, scăldată într'un verde senin şi presărat de grupuri de puncte arămii; satele, dincolo de ele şerpuieşte leneş Oltul, ca o panglică azurie cu strălucire argintii. Privirea poate aluneca până departe pe dealurile singuratice ale Ardealului ce se văd ca nişte muşuroaie, când de un galben şters (părţile pleşuve) când de un verde închis cu umbre prelungi (părţile împădurite). Inspre apus se succed într'o grotească şi unică împreunare, întreaga serie a muchiilor pleşuve îndreptate spre Olt.

Prima, muchia Viştişorei, se aseamănă unui fierăstrău gigantic, cu dinţi neegali, dar ameninţători. Peste toată această parte cade o lumină de un albastru marin de cea mai adâncă dar şi cea mai strălucitoare nuanţă. Inspre răsărit se întinde o mare întreagă de înălţimi şi văi, în fundul cărora strălucesc lacuri cu ape străvezii şi adâncimi limpezi. Sunete înnăbuşite şi îndepărtate, venite parcă dintr'altă lume vestesc rostogoliri de trunchiuri. Sus, aşezările omeneşti sunt rare şi răslețe. Aceasta măreşte liniştea şi calmul înălţimilor. Mai jos, pe valea Argeşului se pot distinge mari îngrămădiri de trunchiuri, aşa cum au fost aduse de puhoiul apelor.

Satele şi oraşele Munteniei apar departe de tot aproape de marginea orizontului ca nişte puncte albe cu slabe strălucire.

Pelerinul, care într'o frumoasă dimineaţă de toamnă târzie ar privi depe unul din dealurile de dincolo de Olt însăşi acest lanţ uriaş de culmi, ar avea desigur o privelişte de un rar pitoresc.

In timpul nopţii bruma îmbelşugată s'a lăsat asupra pădurilor întinse. Pante întregi sunt colorate de pete mari aurii şi roşietice, împestriţate pe alocurea de alte pete de un verde şters, care trece apoi în măsliniu şi într'un galben viu. Acestea sunt marile livezi alpine. Ceva mai sus o fâşie largă de un verde închis, regiunea brazilor, formează fondul şi măreşte contrastul dintre culori. Albul cristalin cu strălucire albăstrii ale piscurilor acoperite de zăpada căzută de curând întregeşte minunat acest peisaj unic.

Primăvara munţii Făgăraşului, văzuţi depe aceleaşi dealuri, sunt parecă mai frumoşi. Zăpada de sus încă nu s'a topit. Albul ei puternic dă o nuanţă mai închisă albastrului pădurilor de brad, iar pădurile de stejar de abia înmugurite sunt de un violet foarte deschis. Mai jos amestecul de culori este şi mai mare. Albul cel mai curat, galbenul cel mai deschis, verdele cel mai viu al livezilor şi poienelor înflorite, sunt o adevărată desfătare pentru ochi.

Prin aspectul lor armonic, prin conformaţia lor geologică atât de bogată şi prin varietatea atât de unică a peisagiilor lor, Munţii Făgăraşului, merită toată atenţiunea iubitorilor de frumos.

CAIUS JIGA

EXCURSIILE

Aproape în fiecare an, înainte de a mă statornici pentru vacanţa de vară în vreun colţ înverzit sau în satul meu natal, pornesc în câte o excursie. Când eram elev, îmi plăcea să colind plaiurile şi văile în tovărăşia prietenilor, îndrăgostiţi şi ei de farmecele naturii. Mai târziu am schimbat; am prins să hoinăresc singur, pentrucă a călători în tovărăşie, înseamnă a lua călătoriei cel mai intim farmec al ei: singurătatea. Să nu cunoşti pe nimeni! Să nu te cunoască nimeni! Să nu te stingherească programe; să nu fii legat de o *comitivă*!

Aceste excursii nu sunt numai o mângâere, un popas, şi un învăţământ; sunt mai presus de orice, mijlocul cel mai bun de a te simţi una cu pământul strămoşesc şi de a-ţi iubi patria. Din motive de patriotism ar trebui să se încurajeze şi să se ajute toate înjghebările de excursionişti, cluburile alpine şi orice societăţi de acest soiu.

S'a spus de atâtea ori, că România rămâne încă să fie cunoscută de băştinaşii. Şi ceeace se întâmplă aci la noi, bănuesc că se întâmplă şi în alte părţi. Sunt în Bucureşti, şi, poate, din ce 'n ce mai puţini, destui români care n'au făcut o excursie nici măcar până la Snagov; alţii care, dacă s'au dus să ia masa pe malurile lacului, n'au străbătut restul ţării, nu i-au cunoscut numeroasele colţuri pline de istorie şi legendă, de poezie şi pace; în schimb au călătorit şi călătoresc neîncetat prin Anglia, Franţa, Italia, Germania, Egipt, etc.

Toţi aceşti turişti cu aparatul fotografic atârnat de umăr se vaetă că în ţară n'au mijloace de transport, nici hoteluri curate, nici mese bune, într'un cuvânt, nici cel mai ,,elementar confort''; lucruri, dacă nu false, foarte exagerate şi, în orice caz, numai pretexte. Oficiul

Național de Turism, a lecuit în bună parte aceste neajunsuri. Aproape în cele mai multe din pitoreștile noastre piscuri se va întâlni o cabană — de ce i s'o fi zicând *cabană* și nu *colibă*, deși evocă sărăcie, nu știu — unde drumețul va găsi un așternut alb ca zăpada și o hrană întremătoare. Și apoi la urma urmelor „cine vrea să prindă păstrăvi, trebue să-și ude picioarele". Trenurile rapide și de lux, hotelurile confortabile, au moleșit lumea, fără să aducă cine știe ce plăcere. In ce mă privește, mă apucă furiile când aud pe vreun domnișor spilcuit și pomădat, cu capul făcut în colaborare cu bărbierul, plângându-se de trenurile încete, de mașinile hodorogite, de paturile tari, de bolovanii de pe drum. Parcă la ei acasă vor fi trăind mai bine!

Folos și încă mare este al excursiilor pe jos și la voia întâmplării. Ele ne învață să ne obișnuim cu toate și să lăsăm nazurile. Și atât ar ajunge. Rar am râs cu mai multă poftă de cât în ziua când am luat la urcușu' unui munte pe un domnișor, pe unul din așa numiții „stâlpi de cafenea". Până la jumătatea coastei a mers cum a mers, cu limba scoasă de un cot, dar de acolo n'a mai vrut să se miște. Fleșcăit, cu părul năclăiat și cosmeticul prelingându-i-se pe obraz, împreună cu broboanele de nădușeală, a trebuit să se așeze pe brânci spre a se răcori cu apa dela izvor, dar a jurat să nu mai reînceapă exercițiul și s'a întors șchiopătând pe unde venise.

Vizitând anul trecut Cetatea Hotinului și Sucevița, mi-am putut da seama de tăria credinței, de iubirea de neam, de vitejia cu care luptau domnitorii și domnițele noastre împotriva dușmanilor ce ne pândeau din toate părțile. Codrii și râurile le erau într'adevăr frați la nevoe. Păcat numai că un bizantinolog ce voia să-și descarce toată erudiția sub zidurile bisericii lui Eremia Movilă, nu m'a lăsat să cuget în voie la bărbăția ce se desprinde din gestul domniței ce și-a tăiat părul când a fost răpită de Turci.

Marele Român Ovid Densușianu, așa de timpuriu și spre nesfârșita noastră durere, trecut la cele veșnice, a fost unul din cei mai neobosiți drumeți. Așa mărunțel și slab la trup cum era, colinda fără preget țara, până în cele mai ascunse și necercetate colțuri ale ei. Cu brișca, în car, cu poștalionul, cu ce găsea, se ducea prin munți sau la locurile de iernat ale ciobanilor spre a le cunoaște viața și a le culege graiul. Dormea noaptea la stâne sau pe cetină de brad, în jurul focului, ascultându-le doinele și vorbirea și numai astfel a putut da «*Graiul din țara Hațegului*» și «*Flori alese din cântecele poporului*», opere trainice și podoabe ale culegerilor noastre folkloristice.

Pentru a cunoaște o țară, un popor, n'ajunge să-i cunoști sufletul, ceeace zic și înfăptuiesc oamenii, trebue să-i cunoști și trupul, pământul. Și vă asigur că puține țări vor fi în Europa în care să te poți bucura de o mai mare varietate de priveliști ca România. Coaste line de mare sau stâncoase, în culori de basm și cu lumină strălucie și vegetație de miazăzi; stepe pietroase peste care plutește deasă melancolia milenară a începuturilor omenirii; cumpăna puțului desemnată pe cerul fumuriu al Bărăganului rodnic; poezia tainică a salciilor plecate peste apele Deltei; canalurile și podurile Vâlcovului; lanurile aurii ale câmpiei; codrii nepătrunși ai munților cu lacuri și trecători, unde cad în vuet adânc apele râurilor...

Dar pentru a fi văzute trebue să te îndepărtezi de rețeaua căilor ferate pe unde mișună, cu Baedekerul în mână, turiștii sportivi, care nu știu să doarmă, sărăcuții! de cât în paturi de hotel și să mănânce de cât în wagonul-restaurant mâncăruri cu fel de fel de sosuri picante ce n'au altă menire de cât să strice stomacurile. Pentru acești nefericiți, câteva ceasuri în car, sau călare și nici nu mai spunem de mers pe jos, sunt cel mai groaznic chin. Acești bieți oameni nu vor cunoaște niciodată lumea.

Niciodată nu voiu uita excursia care am făcut-o student, pe creasta munților, dela Vârful cu Dor până la Turnul Roșu. Dar despre aceasta, cu alt prilej, ca să putem spune totul pe îndelete.

AL. POPESCU-TELEGA

Romania

REPARTIȚIA VÂNATULUI
alpin, de pădure și de stepă

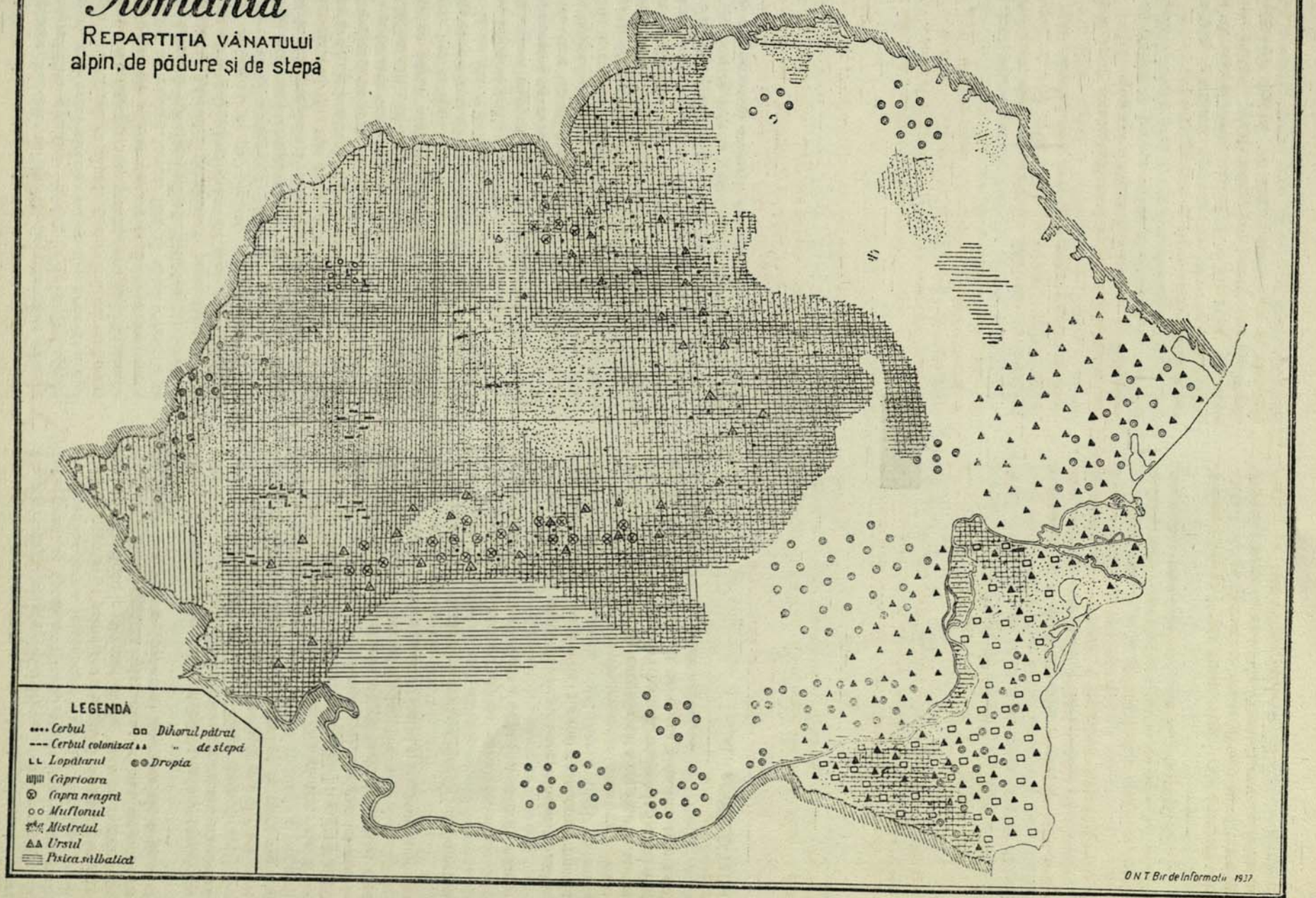

INFORMAŢII

▪ *Compania „Air France"* anunţă că va continua în tot timpul iernei curse regulate cu avioanele sale legând Bucureştii cu Parisul-Londra-Berlin şi toate celelalte capitale europene.

Oficiul Naţional de Turism prin intermediul Biroului de Vânătoare a determinat o afluenţă considerabilă de vânători străini în munţi şi Deltă, cari şi-au manifestat via satisfacţie şi prin diferite scrisori trimise Direcţiunei O.N.T.

Publicăm mai jos, în copie, o scrisoare adresată D-lui Director V. Paraschivescu, de un vânător german, reputat, care vizitează România de mai mulţi ani.

„După o excursie de vânătoare în România, perfect reuşită ce am intreprins în această toamnă, împreună cu alte 6 persoane prin munţii admirabili ai Carpaţilor, vă mulţumim călduros pentru sprijinul ce mi l-aţi dat prin informaţiile precise, transmise de către Biroul Dv. de Vânătoare şi prin delegarea D-lui inspector de vânătoare T. R. Popescu, care s'a dovedit din nou ca un excelent organizator şi conducător de multă pricepere technică.

Am plecat cu cele mai bune impresii şi dorinţa de a reveni.

Remarc, cu această ocazie, că am avut posibilitatea de a observa şi aprecia rezultatele cari promovează legea de vânătoare cât şi ale unei administraţii drepte pentru ocrotirea şi înmulţirea vânatului nobil, fiind un vechiu admirator al sublimilor Carpaţi Transilvăneni, pe cari i-am mai vizitat, şi în anul 1930, 1931 şi 1934.

Primiţi Domnule Director asigurarea distinsei noastre stime şi consideraţiuni.

8-X-1938. (ss) *Emil Wahrendorf-Striegau.*

▪ *S'a înfiinţat comisia de apel pentru eliberarea permiselor de vânat. — La serviciul vânătoarei din ministerul agriculturei şi domeniilor s'a instituit* în urma înţelegerii luate cu ministerul de interne, *comisiunea de apel, pentru judecarea contestaţiunilor referitoare la refuzul eliberării permiselor de port armă de vânătoare.*

Cererile vor fi îndrumate direct biroului special dela direcţia vânătoarei.

▪ *Ministerul Agriculturii şi Domeniilor* a decis că, întrucât protecţia specială *a fazanilor* este încă necesară în vechiul regat şi Basarabia, vânătoarea acestei specii (ambele sexe) *să se facă numai pe baza autorizaţiilor speciale eliberate de Minister*, cari pot fi obţinute de arendaşii terenurilor de vânătoare numai dacă:

— pe acele terenuri s'a făcut colonizarea şi îngrijirea fazanilor;

— vânătoarea se face în scopul proporţionării sexelor.

▪ *Vânătoarea în România văzută de streini.* — Revista franceză „Vie à la Campagne" consacră numărul pe luna Septembrie vânătoarei şi în special bogăţiei vânatului din România.

In primele pagini se găseşte un articol despre o vânătoare în pădurea Wangenbourg, datorit scriitorului Albert Maumené, directorul acestei reviste, care numără 35 de ani de apariţie. Pădurea Wangenbourg este una din cele mai bogate în vânat, din Franţa, mai ales în specii rare de căprioare şi vulpi.

România — ţara bogăţiilor de tot felul — nu-şi desminte faima nici din acest punct de vedere. Vânătorii amatori de vânat mare şi de păsări de baltă, găsesc în ţara noastră cele mai fericite ocazii de a-şi pune în valoare calităţile de buni ţintaşi.

Autorul articolului, consideră România ca fiind una dintre primele ţări bogate în vânat din Europa, la aceasta contribuind atât situaţia sa geografică, cât şi climatul său.

Crestele muntoase ale Carpaţilor şi Delta Dunării oferă o atracţie cu totul deosebită amatorilor de vânat mare şi păsări de baltă.

Vânatul mare din Carpaţii, este reprezentat prin specii variate şi interesante. Cerbul din munţii Transilvaniei, şi mai ales cel din nordul Moldovei este cel mai căutat. In păduri, se găsesc specii rare de urşi negri. Vulpile şi lupii completează această faună bogată.

In fine, lynxul, care a devenit foarte rar, contează printre exemplarele excepţionale.

Pentru amatorii de păsări de baltă, Delta Dunării constitue un adevărat paradis.

Numeroase şi diferite păsări de baltă împânzesc Delta, prin care curg braţele Dunării legate cu diferite canale şi braţe mai mici.

Frumoase vânători în Deltă, au loc primăvara şi toamna. Vânătoarea de toamnă începe în general, în a doua jumătate a lunii Octombrie.

Primăvara, în România, începe prin întoarcerea păsărilor călătoare. Iar păsările de baltă ies din ascunzişurile lor şi se împrăştie pe câmpiile din vecinătatea malurilor Dunării, în regiunile fertile cu „pământ negru", cel mai bun pentru cultura grâului şi a porumbului.

Textul articolului este însoţit de o serie de fotografii, luate dela secţia vânătoarei, din pavilionul României, dela expoziţia internaţională dela Paris, din 1937.

▪ *Direcţiunei vânătoarei* s'au semnalat primii sitari în partea deluroasă a jud. Dâmboviţa şi Prahova, şi în special pe luncile râurilor.

▪ *Vânătoarea de mistreţ* este liberă pentru epoca indicată în permisele de vânătoare, adică dela 1 Iulie—1 Martie, fără să se mai ceară autorizaţie dela direcţia vânătoarei.

▪ *A început vânătoarea iepurilor* pe întreaga ţară.

După informaţiile ce deţinem, anul acesta sunt foarte mulţi iepuri.

▪ *Vânătoarea de fazani* pentru tot Banatul, nu se poate face decât cu autorizaţia inspectoratului de vânătoare din Timişoara, dată dela caz la caz şi numai pe terenurile unde s'au crescut şi hrănit fazanii.

Aceiaşi măsură se ia pentru vechiul regat şi Basarabia, autorizaţiunile liberându-se numai de serviciul vânătoarei, cu avizul inspectoratelor judeţelor respective.

▪ *Redeschiderea Haltei Piteşti-Nord.* — Cu începere dela 10 Oct. a. c. se redeschide Halta Piteşti-Nord între staţiile Piteşti şi Bascov de pe linia Piteşti-Curtea de Argeş pentru traficul de călători şi bagaje.

■ *Hegemonia vânătoarei din Europa se cuvine României.* Aceasta a dovedit-o şi Expoziţia Internaţională de vânătoare din Berlin din anul trecut, 1937

România a obţinut pentru trofeuri dobândite după anul 1900: 365 premiii între care 42 plăci de onoare, faţă de Polonia cu: 295 premii şi 30 plăci şi Ungaria cu: 230 premii şi 27 plăci.

1. Cehoclovacia	Coarne de cerbi dobândit:	1911	Clasificare puncte Nadler:	235,1	*Cifre de record:* Berlin 1937:		
2. România	,, ,, ,, ,,	1929	,, ,, ,,	230,1	*Record mondial*		
3. România	,, ,, ,, ,,	1937	,, ,, ,,	229,1			
4. Ungaria	,, ,, ,, ,,	1910	,, ,, ,,	228,5			
5. România	,, ,, ,, ,,	1937	,, ,, ,,	228,5			
1. Polonia	,, ,, căpriori ,,	1933	,, ,, ,,	184,3			
2. România	,, ,, ,, ,,	1916	,, ,, ,,	180,8	*Record mondial*		
3. România	,, ,, ,, ,,	1925	,, ,, ,,	179,5			
1. România	Coarne de ţap de capră neagră ,,	1934	Clas. puncte quadr Rieger	141,1	*Record mondial*		
2. România	,, ,,	1933	,, ,, ,, ,,	135,6			
3. Austria	,, ,,	1922	,, ,, ,, ,,	127,2			
4. România	,, ,,	1934	,, ,, ,, ,,	121,0			
1. Polonia	Colţuri de mistreţ ,,	1924	Clasificare în puncte	394,0			
2. România	,, ,, ,, ,,	1936	,, ,, ,,	382,0			
1. Bulgaria	Urşi ,,	1936	,, ,, ,,	394,0			
2. România	,, ,,	1924	,, ,, ,,	382,0			
1. România	Piei de urşi ,,	1929	,, ,, ,,	353,0			
2. Polonia	,, ,, ,, ,,	1918	,, ,, ,,	347,0			
3. România	,, ,, ,, ,,	1918	,, ,, ,,	329,0			
1. Polonia	Piei de lupi ,,	1936	,, ,, ,,	148,0			
2. România	,, ,, ,, ,,	1935	,, ,, ,,	145,0			
1, 2. Polonia	Piei de râşi ,,	1935	,, ,, ,,	158,0			
3. România	,, ,, ,, ,,	1913	,, ,, ,,	153,0			

■ *A luat fiinţă o secţie de vânătoare la Institutul Naţional Zootechnic.* — Serviciul Vânătoarei din Ministerul Agriculturii în colaborare cu Institutul Naţional Zootechnic au hotărât înfiinţarea în cadrul Institutului, a unei secţiuni de vânătoare.

Scopul acestei secţiuni este studierea ştiinţifică a problemelor vânătoreşti, precum şi aplicarea metodelor celor mai practice, pentru redresarea şi întreţinerea vânatului dela noi.

■ *Aprobarea devizelor pentru particulari.* — La Banca Naţională s'a înfiinţat un nou ghişeu denumit ,,creanţe financiare'' care complectează atribuţiile comisiei devizelor de pe lângă Direcţiunea Contingentării.

Comisia devizelor aprobă *cererile de devize pentru turism şi căutarea sănătăţii, făcute de particulari.*

Serviciul ,,Creanţe financiare'', nou creiat la Banca Naţională va examina următoarele cereri de devize făcute de particulari:

1) cererile pentru plăţi financiare, cari nu reprezintă însă datorii pentru mărfurile importante;

2) cererile de devize pentru călătorii în interes de afaceri în străinătate;

3) cererile de devize ale cetăţenilor străini şi ale emigranţilor.

Toate cererile de devize ale particularilor cari intră în categoriile mai sus arătate, se vor depune deci la noul ghişeu creat la Banca Naţională, nu la Comisia devizelor, şi vor fi rezolvate de d-nii Administratori Eugen Savu şi I. Râmniceanu.

■ *In conformitate cu o dispoziţie comunicată prin Legaţia Jugoslaviei din Bucureşti,* toţi călătorii ce tranzitează prin Jugoslavia trebuie să declare la intrarea în această ţară, autorităţilor vamale, devizele pe care le posedă.

Această declaraţie se consemnează pe un formular care se remite călătorului pentru ca acesta să poată ieşi din ţară cu aceiaş cantitate de devize.

■ *Cum vor călători studenţii din străinătate.* — Direcţiunea generală c. f. r. face cunoscut că studenţii din străinătate au dreptul să călătorească dela orice staţie de frontieră la orice staţie C. F. R. şi dela orice staţie C, F. R. la orice punct de frontieră cu 50 la sută reducere în orice timp al anului.

■ *Transportul călătorilor pe liniile înguste.* — Direcţiunea generală C.F.R,. a decis ca toţi acei călători, cari nu beneficiază de nici o reducere şi au ca punct de plecare şi sosire, staţiuni cari se află pe aceiaşi linie îngustă, să posede un bilet pentru tren de persoane de cl. I, II sau III.

Aceasta numai în cazul, când în compunerea trenului se află asemenea clase.

■ *Case de adăpost în Semenic.* — Intre cele 3 vârfuri ale Semenicului, la baza masivului Piatra Cozna, la o altitudine de circa 1440 m. se găsesc aşezate următoarele case de adăpost pentru turişti.

1. Cabana Costeanu, proprietatea D-lui Costeanu, zidită din piatră, cu 9 încăperi putând adăposti un număr de circa 20—30 persoane.

2 Cabana Băiaş, proprietatea D-lui Ioan Băiaş construită din lemn, cu 10 încăperi, putând adăposti circa 40—50 persoane.

3. Cabana Asoc. de turism „Banatul" din Oraviţa, construită din lemn, având un etaj. Deocamdată numai parterul este terminat, având trei camere si dependinţe şi putând adăposti 15—20 persoane.

In afară de aceasta mai sunt construite în Semenic, cabanele D-lor Dr. Ioan Băleanu, fraţii Markowsky, fraţii Feher şi Dr. Gheorghe Runcan. Acestea au o capacitate redusă (2—3 camere) pentru uzul personal al proprietarilor lor.

Mai sunt în proiect de construcţie încă 5 cabane.

■ *Programul manifestărilor sportive, populare etc. pe luna Noembrie. (Date precise):*

2 Noem. 1938 — *Vişeul de Sius* (Maramureş) Târg de ţară.
3 „ „ — *Sasca Montană* (Caraş) Târg anual.
6-7-8 „ — *Telega* (Prahova) Târg anual.
6 „ „ — *Bucureşti*, Concurs de Cross Country, organizat de clubul Unirea-Tricolor pentru cupa M. Eliescu.
8 „ „ — *Târgul Lăpuşului* (Someş) Târg anual de ţară.
8 „ „ — *Găeşti* (Dâmboviţa) Târg anual.
8 „ „ — *Nehoiul* (Buzău). Bâlciu anual.
8 „ „ — *Panciu* (Putna) Sf. Mihail şi Gavril. Târg anual.
9 „ „ — *Borşa* (Maramureş). Târg anual.
11 „ „ — Aniversarea proclamării Armistiţiului (11 Noembrie 1928) Ziua victoriei şi a păcii (1919) se sărbătoreşte în toate ţările aliate.
15 „ „ — *Baia Sprie* (Satu Mare). Târg anual.
28 „ „ — Aniversarea unirei Bucovinei cu România
20 „ „ — *Bucureşti* Concurs de Cross Country, organizat de clubul Stadiul Român, pentru cupa G. Mironescu, Bragadiru.

Noembrie. (Date neprecise).
„ 1938 — *Baia Mare* (Satu Mare) Târg de toamnă.
„ „ — *Vijniţa* (Storojineţ) Târg anual de vite.

Noul mers al autobuzelor C. F. R. — Direcţiunea generală a căilor ferate a prevăzut în noul mers de iarnă al autobuzelor sale de pasageri cari circulă cu plecarea din Bucureşti, următorul itinerar:

Bucureşti—Ploeşti, 60 km. 100 lei de persoană, cu plecări şi respectiv sosiri din Capitală şi Ploeşti, între orele 7—20 la fiece oră.

Bucureşti-Câmpina, 92 km., 150 lei de persoană, cu plecarea din Bucureşti—piaţa Victoriei, în fiecare oră, între orele 7—12 şi sosirea respectivă în Câmpina între 9,36—21,35

Circulaţia în sens invers se va face la fiecare oră.

Bucureşti—Sinaia—Braşov cu plecarea din Bucureşti la orele 8 şi 14 şi sosirea la Sinaia la orele 11,45 şi 17,45, iar la Braşov la orele 13 şi 19.

Inapoierea se va face din Braşov la orele 7,35 şi 15,35, din Sinaia la orele 8,50 şi 16,50, cu sosirea la Bucureşti la orele 12,35 şi 20,35.

Bucureşti—T.-Măgurele, 135 km., lei 245 de persoană, iar Bucureşti—Alexandria 160 lei de persoană şi Bucureşti—Roşiori 205 lei de persoană, având plecarea din Bucureşti la orele; 6—6 30 15—15,30 şi 17,30 iar sosirile respective la orele; 8.45—9 15—17,45 18,15 şi 20,15 la Alexandria: la T. Măgurele sosirea autobuzelor cari pleacă din Bucureşti la orele 6 şi 15 are loc la orele 10,20 şi 19,20 iar acelea cu plecarea la orele 6,30 şi 15,30 sosesc la Roşiori la orele 10,25 şi 19,25 fără a mai continua drumul.

Inapoierea din T. Măgurele la orele 5 şi 13,30 cu sosirea la Bucureşti la orele 9,25 şi 17,50. Din Roşiori plecarea la orele 5,30 şi 13 cu sosirea în Bucureşti la orele 9,25 şi 16,15. Din Alexandria plecarea la orele 5 30 şi sosirea la Bucureşti la orele 8,15.

Bucureşti—Giurgiu 65 km. 110 lei de persoană cu plecarea din Bucureşti la orele 6,30—11,30 şi 18,30. Sosirea la Giurgiu la orele 8,45—13,45 şi 20,45, Plecarea din Giurgiu la orele 6,30—11,30 şi 17,30, iar sosirea în Bucureşti la orele 8,35—11,35 şi 19,35.

Bucureşti—Piteşti—Slatina—Craiova, 293 km., 165 lei de persoană, pe distanţa Bucureşti—Piteşti şi 265 lei pe distanţa Bucureşti—Slatina. Plecarea din Bucureşti la 6,30 sosirea la Piteşti la orele 10,22 şi la Slatina la orele 19,47. Din Piteşti pleacă la orele 5,58 şi soseşte la Slatina la orele 8,15 şi la Craiova la 10,15. Din Slatina pleacă la orele 7,30 şi soseşte la Craiova la 9,15. Din Craiova pleacă la orele 17 şi soseşte la Slatina la 18,45 şi la Piteşti la 19,20. Din Slatina pleacă la ora 6 şi soseşte la Piteşti la ora 8,23 şi la Bucureşti la 12,20 din Piteşti pleacă la 16,03 şi soseşte la Bucureşti la ora 20.

Bucureşti--Târgovişte, 79 km. 115 lei de persoană, cu plecarea din Bucureşti la ora 16,30, sosirea în Târgovişte la 19,30. Plecarea din Târgovişte la 8,43 şi sosirea la Bucureşti la 11,35.

Bucureşti—Oltenita port, 110 lei de persoană, cu plecarea din Bucureşti la orele 9, 9,30 şi 16 şi sosirea la Oltenita oraş la orele 11,48 şi 18,15 şi la Oltenita port la orele 12 şi 18,30. Plecarea din Oltenita port se face la orele 6,30 şi 13 cu sosirea în Bucureşti la orele 8,55 şi 15,25.

Bucureşti—Afumaţi, 16 km., 30 lei de persoană, cu plecarea din Bucureşti la ora 18 sosirea la Afumaţi la 19,05, plecarea din Afumaţi la ora 7 şi sosirea la Bucureşti la 8,05.

Fiecare călător are dreptul să transporte gratuit în autobuze cel mult 20 kg. bagaje. Pentru greutăţi ce depăşesc 20 kg., se va plăti conform tarifului respectiv.

Toate autobuzele C. F. R. au clasă unică.

■ *Reduceri permanente pe C. F. R.* — Conform dispoziţiunilor luate de direcţiunea generală a căilor ferate se menţin reducerile pe C. F. R. şi pentru sezonul de iarnă pentru următoarele staţiuni balneo-climatice şi sportive:

Cu 50 la sută: Azuga, Băile Herculane, Breaza de Jos, Breaza de Sus, Poiana Ţapului, Predeal, Sinaia şi Vatra Dornei, deservită de staţiile Vatra Dornei şi Vatra Dornei Băi.

Cu 25 la sută: Belia (jud. Prahova) Posada, Timişul de Sus şi Valea Largă.

■ *Noi marcaje A.D.M.I.R. în Făgăraş (Versantul Sudic).* — In completarea sistemului de marcaje început de Soc. A.D.M.I.R. anul trecut, s'au mai executat anul acesta următoarele marcaje:

1) *Stâna Podul Giurgiului Creasta Podragul*, ramificație din marea arteră care leagă Cumpăna de colțul Viștei Mari pe Valea Buda. Semnul este un pătrat *verde pe fond roșu*, iar traseul care măsoară circa 6 km. (3—4 ore la urcuș, 2—3 ore la coborât) pleacă chiar dela stână, urmează Valea Isv. Podul Giurgiului (paralel — un timp — cu marca ce duce în șeaua Corabia) și apoi iese către stânga, pe la lacul Ezerul, în creasta Făgărașilor, pe Podragul.

2) *Cantonul Buda—Arpașul Mare*, ramificație din aceiaș mare arteră de pe V. Buda. Semnul este un patrat albastru pe fond roșu iar traseul pleacă chiar dela lacul de plutire de lângă cantonul Buda și trece pe lângă stâna Buda ieșind la vârful Arpașul Mare dealungul firului extrem Estic al căldărei Buda. (distanța circa 6 km.; timp de mers: 3—4 ore la urcuș și 2—3 ore la coborât).

3. *Valea Capra până la Ezerul Buda*, ramificație din marea arteră care leagă Cumpăna de Lacul Bâlea, pe Valea Capra. Traseul pleacă chiar din V. Capra, mai sus de stâna Capra și se oprește la Ezerul Buda. (situat sub Vârtopul) după ce folosește spinarea muntelui Râiosul (distanța circa 6 km.; timp de mers: 2—3 ore).

4) *Casa Piscul Negru până la casa N. Popescu*, (isv. Negoiul) marcaj de legătură între marile artere Cumpăna până la Călțun, pe V. Capra și Cumpăra-Negoiul pe V. Topologului. Semnul este o linie albastră verticală între două linii roșii, iar traseul pornește chiar din fața cantonului Piscul Negru (de pe malul lacului de plutire) urcă pe șeaua Florea, trece pe șeaua Negoiului și coboară la casa Niculăiță Popescu în isv. Negoiului, unde se împreună cu marcajul de acelaș fel ce merge spre Scara și Lacul Avrig. (distanță circa 13 km.; timp de mers: 2—3 ore).

5) *Șeaua Florea-Lespezi*, ramificație din traseul de mai sus, ușurând accesul la vârful Lespezi și la creasta care unește acest vârf de Negoiul. Semnul este un punct negru pe fond roșu; distanța circa 4 km.; timp de mers: 2—3 ore la urcuș și 1—2 ore la coborât.

▪ *Realizarea primului Marcaj de legătură între Masive.* — Asociația A.D.M.I.R. a realizat anul acesta primul marcaj care leagă două masive muntoase, ușurând drumeților trecerea dintr'o regiune alpină în alta învecinată.

Marcajul leagă masivul Piatra Craiului de Ezer-Păpușa, respectiv stâna din Valea lui Ivan de pe versantul Apusean al masivului și casa A.D.M.I.R. (Vlaicu Vodă) dela punctul Voina (Râul Târgului).

Traseul coboară dela stâna de mai sus, pe Valea lui Ivan în Valea Dâmboviței, pe care o traversează la puctul Cătunul Cojocarul pentru a urca pe piciorul Boteanului, pe la stâna Broasca, prin Poiana Răteiului și coboară în Pârâului Clăbucetului, pe Fața Borei. Traversând acest pârâu traseul urcă pe Pleașa Drăganului, de pe care coboară în Valea Râușorului pe care o urmează pe o scurtă distanță, pentru a prinde apoi Piciorul Purdel, pe lângă Stâna Țefeleica ieșind la șeaua cu acelaș nume, lângă lacul de pe această șea. Din acest punct, traseul coboară în Valea Argeșului pe care o traversează pentru a urca la Vârful Calului de unde coboară direct în Valea Largă pe care o urmează în tot lungul ei până la confluența cu Râul Târgului. De oarece în acest punct podețele sunt în fiecare an rupte de ape, traseul urmează puțin spre Nord (dreapta) malul apei — în sus — până la un punct unde vadul ei se îngustează suficient pentru a înlesni o trecere peste trupul câtorva arini doborâți, punte naturală permanentă. In câteva minute de aici, dealungul zăvoiului Râului Târgul, traseul ia sfârșit la casa Vlaicu-Vodă (fostă Anton Negulici) dela Voina.

Remarcăm că dela intrarea în Valea Largă (după coborârea de pe vârful Calului) marcajul întâlnește semnele roșii ce vin de pe Păpușa și cu cari merge paralel până la cabană. Traseul în lungime de circa 18 km. este cel mai scurt ce se putea folosi în scopul pentru care a fost realizat. El utilizează în permanență o potecă de cal și permite trecerea din Piatra Craiului în Ezer-Păpușa (sau învers) în 12—14 ore de mers. Intrucât dela cabana Vlaicu Vodă nu sunt mijloace de transport permanente spre Câmpul-Lung Muscel (19 km) se recomandă a se face trecerea în sens invers, adică în sensul V-E, dela Voina la Valea lui Ivan, de unde după o noapte petrecută la Stâna mare se poate merge fie la Rucăr — pe Valea Dâmboviței — în jos, fie la Plaiul Foii, pe marcajul respectiv, fie la Zărnești (gară C.F.R.) peste Creasta Pietrei, pe V. Urzicei — Șeaua Fundu-Stâna Funduri-Grindul-Vlădușca-Prăpăstii (circa 7—8 ore).

▪ *O rectificare.* — Asociația A.D.M.I.R., ne roagă să rectificăm datele publicate de noi în numărul trecut, cu privire la semnele de marcaj ale unora din trasele din Ezer-Păpușa, astfel:

Ad. Nr. 2 — semnul *albastru orizontal* nu este simplu ci între două benzi roșii.

Ad. Nr. 3 — semnul *albastru vertical* nu mai este încadrat cu două benzi portocalii, ci roșii.

Ad. Nr. 4 — semnul *galben orizontal* cu două benzi albe a fost înlocuit cu triunghiul roșu, încheindu-se astfel circuitul Ezer-Bătrâna-Păpușa-Voina.

Aceiaș remarcă la punctul 1, al. prim.

▪ *Buletinul Alpin A.D.M.I.R.* — Al treilea număr al Buletinului Alpin apărut cu oarecare întârziere la 28 Octombrie a. c. are în fruntea numărului un foarte interesant articol al d. Prof. Univ. Al. Borzea, Președintele Comisiunii Monumentelor Naturii despre „Originalitatea Masivului Retezat".

Despre „Rolul și contribuția A.D.M.I.R.-ului în evoluția turismului alpin din Vechiul Regat" scrie cu multă obiectivitate d. Prof. Univ. Dan Rădulescu.

In restul numărului scriu d-nii: Ion Ionescu Dunăreanu (Itinerarii în Țimbalul Pietrei Craiului și Incercări în Peretele Țimbalului) Nerva Stoica (Pe culmile Făgărașului) și Ion Udriște-Olt (Chemare). Partea informativă este deasemenea bogată și interesantă. Exemplarul 50 lei.

▪ *Asociația de turism „Brădetul"* din Sibiu a inaugurat la 16 August a. c., prima sa casă de adăpost construită în munții Sibiului în locul numit „Fântânele" dela izvorul văii Cetății (afluent al Sibiului) la o altitudine de 1250 m.

Casa are 8 camere, putând încăpea un număr de 20 paturi mari, și pivniță. Podul casei este deasemenea prevăzut cu paturi pentru dormit pentru 30 persoane.

Clădirea este de lemn construită pe temelie de piatră și costă 300.000 lei. Ea s'a ridicat cu ajutorul băncii Oașa din Sibiu.

Deocamdată nu este amenajată decât o singură cameră pentru administrație urmând ca întreaga clădire să fie dată spre folosință la 1 Iunie 1939.

C91/83

Cel mai avantajos voiaj al anului!

C. I. T.

Vacanța de Crăciun în Italia

22 Decembrie 1938 — 2 Ianuarie 1939

Lei 7.300

Prospecte și înscrieri:

Biroul de voiaj C. I. T.: Calea Victoriei 53

Biroul de voiaj Ing. Erdes: Calea Victoriei 168

și la toate agențiile din țară ale Soc. „EUROPA"

EUROPA

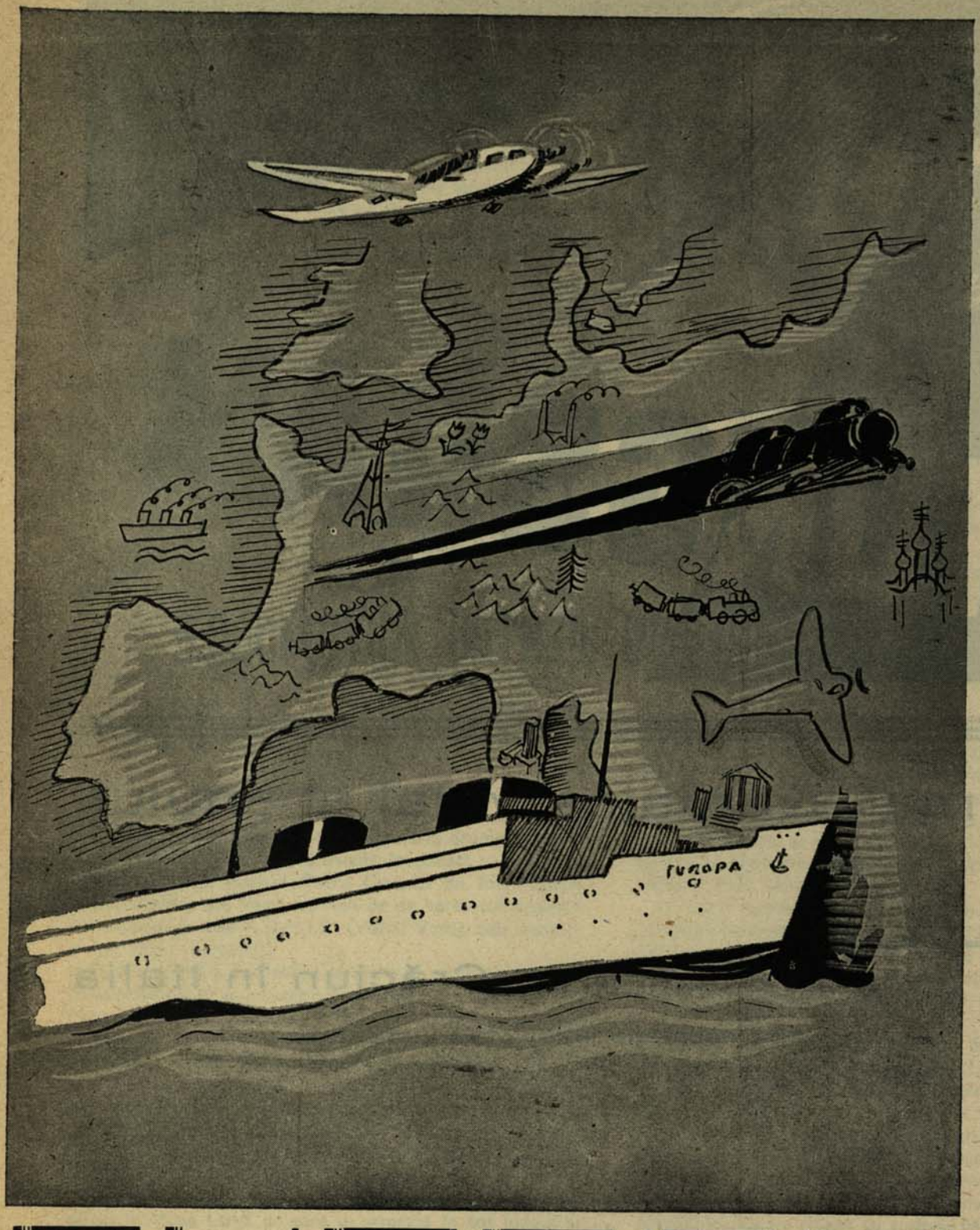

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENȚE ÎN MATERIE DE VOIAJ ȘI TURISM

TELEFON 3.95.77

CENTRALA:
BUCUREȘTI
STR. DOAMNEI No. 1

„EUROPA"

ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ȘI TURISM

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN
CĂLĂTORIA FESTIVĂ
DE SFINTELE SĂRBĂTORI DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU
IN PORTUGAL — AFRICA DE NORD — MADEIRA
CU VAPORUL „GENERAL v. STEUBEN“ 20 DEC. 1938 — 6 IANUARIE 1939
INFORMAȚIUNI ȘI PROSPECTE: BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 114, Tel. 3.29.68

Nu ezitaţi prea mult

nici cea mai frumoasă clipă nu durează veşnic. Cine nu se hotăreşte atunci să fotografieze; singur este de vină dacă pierde impresiile cele mai frumoase. Nu vă gândiţi „ce obturator sau timp", filmul Panatomic, evită din cauza latitudinei sale de luminozitate în mod automat greşelile de expunere. Deci mergeţi la sigur întrebuinţând:

Kodak

La Expoziţia Mondială din New-York în anul 1939

numai cu vapoarele

HAMBURG-AMERIKA LINIE

CU VAPORUL „MILWAUKEE"

Croisiera de Crăciun şi Anul Nou

CU VAPORUL „MILWAUKEE" 20 Decembrie 1938 – 6 Ianuarie 1938

spre Indiile Occidentale, Mexic şi New-York

9 Ianuarie - 2 Martie – începând dela lei 50.000

Se călătoreşte bine cu vapoarele companiei

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Reprezentată în România prin:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

Bucureşti, Calea Victoriei 32, Tel. 5.36.60 / Braşov, str. Regina Maria 40 / Cernăuţi, str. Regele Ferdinand 17 / Sibiu, str. Regina Maria 26 / Timişoara, str. Mercy 1.

UN GEST PE CARE L-AŢI PUTEA PIERDE!

Această fotografie v'ar putea scăpa, dacă nu aţi avea un film ultra-sensibil, îngăduindu-vă să fixaţi într'o clipă mişcarea rapidă, chiar în condiţii rele de lumină.
Faceţi uz întotdeauna de un film care vă dă posibilitatea să fotografiaţi în deplină siguranţă, chiar în cele mai grele împrejurări.

FILMUL CARE VA PASTREAZĂ CELE MAI FRUMOASE AMINTIRI.

Venind în Bucureşti, locuiţi la

GRAND HOTEL
„LAFAYETTE"

CALEA VICTORIEI, 11 — TELEFON: *3.34.10

Este hotelul cel mai modern, cel mai confortabil. Situat în plin centru al Capitalei. Apă rece şi caldă în toate camerele.

PREŢURI MODERATE

HOTEL ÎMPĂRATUL TRAIAN

BUCUREŞTI — CALEA GRIVIŢEI No. 117

TELEFON 532.14 — 455.96

CONFORT

REDUCERI PENTRU TURIŞTI

AGENŢIA WAGONS-LITS/COOK ÎN HOTEL

PERSONAL ROMÂNESC

Marele hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort

In plin centru al Capitalei

Telefon 306.60 — 306.69

Bucureşti, Strada Constantin Mille No. 13

PENSION „CITY"

Cernăuţi, România

Pensiune de familiie de primul rang.

Apă curentă caldă şi rece.

Apartamente elegante pentru conveniri sociale.

PREŢURILE:

O camera cu un pat incl. masa, lumina şi serviciu Lei 135—180
O cameră cu două paturi incl. „ „ „ „ Lei 230—280
Telefon No. 620 — Adr. Tel.: „CITY" Cernăuţi
SE PRIMESC CLIENŢI ŞI PENTRU UN TIMP SCURT

PALACE = HOTEL = SINAIA

TARIF IN RAPORT CU DURATA SEJOURULUI

DESCHIS PERMANENT

200 camere luxos mobilate

140 camere cu bae

Telefon în fiecare cameră

Confort ultra-modern

Situat în cea mai pitorească şi sănătoasă poziţiune din ţară

Sejoururi agreabile pentru odihnă şi reconfortare.

Sport-Excursiuni, etc.

Garaj propriu pentru 70 maşini

Teren sportiv = Golf

Tenis = Atracţiuni = Jazz

Adresa telegrafică:
PALACE „Sinaia"

Pentru reţineri de camere adresaţi: BUCUREŞTI, Str. Eug. Carada, 3
Telefon 365-21

Sinaia: Palace Hotel
Telefon 225 şi 226

RESTAURANT
BAR
CONFISERIE

WEEK-END

LA

SINAIA

•

CAZINOUL

DESCHIS

ROULETTE

•

BACCARA

•

BRAZILIANA

50% REDUCERE PE C. F. R.

RMT 336/83

ROMANIA
SOCIETATE COMERCIALĂ
OFICIALĂ DE TVRISM
(ROMSCOT)

R O M A N I A

Societate Comercială
Oficială de Turism

Reprezentanta **O. N. T.**

Sediul: Str. Doamnei No. 1 — Telef. 4-0707

Biroul de voiaj: Bd. Tache Ionescu No. 3 — Telef. 5-4121

Vinde bilete C.F.R.
Internaționale;
vapor; avion.
E x c u r s i u n i

AGENȚII:

Paris; Berlin;
Varșovia; Praha

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

Cărbuni

pentru orice focare industriale

CĂRBUNI pentru uzini de gaz

BRICHETE pentru locomotive și industrie

CĂRBUNI pentru calorifere

BRICHETE „COROANA" pentru sobe de teracotă, fer și calorifere

GUDRON primar

ULEIURI și esențe

APARAT automat de ars cărbuni AUTOCALOR

PETROȘANI

PRODUSE METALURGICE ale atelierelor centrale Petroșani

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ PENTRU EXPLOATAREA MINELOR DE CĂRBUNI

Capital 1.410.000.000 Lei

DIRECȚIUNEA GENERALĂ ȘI SECȚIA VÂNZĂRI — BUCUREȘTI — CALEA VICTORIEI 118 — TELEFON 4.72.10

VÂNZARE DETALIU PENTRU BUCUREȘTI — ȘOS. GĂREI OBOR 21 — TELEFON 2.16.63

Depozit pentru București – Șos. Gărei Obor 21 – Tel. 2.16.63

Agenții, reprezentanțe și depozite în toată țara

23252. — TIPARUL ȘI CLIȘEE IN AUTOTIPIE ȘI TRICROMIE „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

confirmă promisiunea Societății Unirea, făcută în ziua când a pus pe piață Noul Luboil.

NOUL LUBOIL

este din toate punctele de vedere egalul celor mai bune uleiuri străine. Prețul acestui ulei este însă mai scăzut, deoarece el este un produs național. Noul Luboil este un demn tovarăș al renumitei benzine antidetonante — Benzina Albastră Ethyl Unirea.

Noul LUBOIL

UN PRODUS UNIREA

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMANIA